На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

№ 113 (695)

Чацвер, 24 чэрвеня 1999 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень

Кошт: у кіёсках і крамах — 20000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

Михаил ПОДОЛЯК

Европа после войны: без Беларуси?

Бытует мнение: если Александр Лукашенко изыщет столь необходимые иностранные инвестиции, а также пристойно сбалансирует внешнеполитическую доктрину, он чрезвычайно увеличит шансы легитимизировать собственное президентство после 20 июля через повторные президентские выборы.

В связи с этим весьма примечательно смотрятся два знаковых события, имевших место в последние дни. Так, Всемирный банк решил все-таки восстановить должность постоянного представителя банка в Беларуси, а министр иностранных дел республики Урал Латыпов на встрече с дипломатическими представителями Ирака попытался в очередной раз наметить приоритетный вектор развития белорусских межгосударственных отношений. Однако стоит заметить, что происходит это на фоне окончательного разрешения югославского кризиса. Именно сегодня Европа вплотную приступает к формированию новой концепции общеевропейской безопасности. От того, с каким политическим балансом войдет Беларусь в поствоенную Европу, будет зависеть ее дальнейшее экономическое и торговое положение.

Похоже, югославская драма действительно завершилась.

Теперь каждая из заинтересованных сторон начнет подводить итоги участия в затяжном военном конфликте. Сербы, в частности, попытаются прояснить для себя, ради чего, собственно, они пожертвовали своим добрым именем, тысячами молодых жизней и добрососедскими отношениями с половиной Европы. На первый план выходит опять-таки президент Милошевич. По некоторым данным, многомесячное противостояние с НАТО принесло ему весомый долларовый навар. Белградская оппозиция буквально со второго дня мира требует немедленной отмены многочисленных запретительных мер, в частности, запрета на критику исполнительной власти газетами, введенных Милошевичем в связи с бомбардировками.

Между прочими основными участниками конфликта идет откровенная торговля за геополитические преимущества. Российской стороне, благодаря марш-броску десантников генерала Заварзина на приштинский аэропорт, удалось истребовать свою долю в косовском пироге. По идее, столь экзотическим способом Россия оговорила себе преимущественное право вето при формировании новой концепции безопасности.

Впрочем, сама Европа, испытывая некоторый стыд за развязывание войны, намерена в срочном порядке подготовить и воплотить в жизнь новый "план Маршала". По предварительным оценкам, восстановление экономического потенциала Югославии, естественно, с определенными политическими оговорками, будет стоить европейскому сообществу более 18 миллиардов "евро".

Самой политически пострадавшей стороной, как и следовало ожидать, оказалась... суверенная Республика Беларусь. У всех на памяти, сколь агрессивными и вызывающими были заявления и белорусского президента, и ведущих белорусских политиков. И если осуждение белорусской стороной боевых действий в Югославии демократический мир воспринял с пониманием, то не подкрепленное никакими финансовыми и политическими ресурсами стремление Беларуси создать в центре Европы некий реакционный "славянский блок" вызвало, мягко говоря, негативную реакцию. Так или иначе, все участие Беларуси в югославском конфликте сводилось к риторике одного человека. Понятно, что сегодня ни Запад, ни Россия, ни конечно же Югославия не видят смысла приглашать за стол переговоров представителей нашей республики. Так стоило ли Лукашенко сотрясать общеевропейский воздух своей неуемной жаждой быть на стороне сербов?

У правящего режима по-прежнему две приоритетные задачи: каким образом растопить дипломатический и политический лед вокруг республиканского руководства, а также — где изыскать источник внешних инвестиций.

Очевидно, что Беларусь тщится найти себе более-менее приличное место в каком бы то ни было военно-экономическом союзе. Ведь, по сути, в настоящее время Беларусь на внешних политических рынках действует в полном одиночестве. Россия не в счет — она решает собственные геополитические и инвестиционные проблемы. Российская экономика и без того достаточно емко кредитует белорусский топливно-энергетический комплекс.

Впрочем, нынешний белорусский МИД, работая в тесной спайке с торгующими оружием организациями, кое-какие международные контакты находит. Правда, преимущественно с развивающимися странами, ведущими перманентные военные действия на локальном уровне. Деловая беседа Урал Рамдраковича Латыпова с первым заместителем иракского МИДа — из этого разряда. После неудачной попытки пробиться на японский рынок все вернулось на круги своя — республика имеет возможность контактировать только со странами, где у власти находятся весьма специфические режимы. Понятно, что подобная дипломатическая неразборчивость еще более усугубляет и без того одиозный имидж Беларуси.

Проблема внешних заимствований также крайне актуальна. Несмотря на постоянно работающий денежный станок, у республики практически нет ресурсов на системную реструктуризацию финансовой и промышленной сфер. Печатный двор всю свою продукцию подчистую расходует на инфляционные заработные платы. На остальное денег у государства просто нет. А ведь накануне избирательного марафона требуется хотя бы на чуток повысить уровень жизни верного электората. За счет внутренних источников это сделать не получиться.

С другой стороны, Всемирный банк, равно как и прочие мировые финансовые институты, кровно заинтересован в создании некой единой интегрированной финансовой системы. Беларусь, по мнению директора департамента Беларуси и Украины ВБ Пола Сигельбаума, могла претендовать на определенные преференции. Правда, для этого республике необходимо пойти на жесткую либерализацию валютного курса и цен, а также на ускоренное введение института частной собственности и дальнейшую приватизацию. Однако благие намерения Всемирного банка, озвученные Сергеем Куликом, вряд ли найдут понимание у просоциалистической исполнительной власти.

Стварэнне двух мытных тэрміналаў запланавана ў Магілёве

У Магілёве плануецца стварэнне двух мытных тэрміналаў, што, на думку спецыялістаў, павялічыць эфектыўнасць працы Магілёўскай мытні ў два разы.

Першы мытны тэрмінал з'явіцца ў вобласці сёлета ў траўні ў Бабруйску на міжраённай базе аблспажыўсаюза. Зараз, паводле слоў начальніка Магілёўскай мытні Леаніда Досава, яшчэ два тэрміналы будуць створаны ў абласным цэнтры. Гэта дазволіць хутчэй афармляць неабходныя дакументы экспарцёрам і імпарцёрам прадукцыі. Пакуль жа такая праца вядзецца асобна на кожным з прадпрыемстваў вобласці. На тэрміналах будзе ажыццяўляцца разгрузка аўтамабіляў, прычым вадзіцелям не давядзецца прастойваць без справы, калі раптам у дакументах, што суправаджаюць груз, выявяцца якіясьці недакладнасці: да іх выпраўлення тавары застануцца на ахоўваемых складах.

Дарэчы, на бабруйскім тэрмінале ўжо адкрыты гатэль, кафэ, плануецца наладзіць міжнародную тэлефонную сувязь. Па гэткім жа прынцыпе будуць дзейнічаць і два новыя магілёўскія тэрміналы. Разам з тым, адзначыў Л.Досаў, пакуль будуць захаваны два самых буйных у вобласці мытных пункты — на Магілёўскім ВА "Хімвалакно" і беларускім шынным камбінаце "Белшына".

Канстанцін УВАРАЎ, БелаПАН.

Стоп-кадр

Грымасы жыцця.

Фота IREX/ProMedia.

Старшыня ТБМ А.Трусаў лічыць, што эміграцыя У.Някляева "Сведчыць пра немагчымасць супрацоўніцтва з рэжымам, які знішчае ўсё беларускае"

Старшыня Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны Алег Трусаў лічыць, што ўчынак старшыні Саюза беларускіх пісьменнікаў Уладзіміра Някляева сведчыць пра немагчымасць супрацоўніцтва з рэжымам, які знішчае ўсё беларускае.

Як вядома, старшыня Саюза беларускіх пісьменнікаў (СБП), вядомы паэт У.Някляеў, прыбыўшы ў Польшчу з прыватным візітам, 20 чэрвеня паведаміў журналістам аб сваім намеры не вяртацца на радзіму. Не надта даўно У.Някляеў у артыкуле "Антыподы і эфіопы", надрукаваным на старонках незалежнай газеты "Народная воля", выступіў з рэзкай крытыкай дзяржаўнай палітыкі ў галіне беларускай мовы, нацыянальнай гісторыі і культуры, а таксама атачэння прэзідэнта Беларусі, у прыватнасці — віцэ-прэм'ера Уладзіміра Замяталіна, які курыруе ва ўрадзе пытанні адукацыі і культуры.

Каменціруючы БелаПАН тое, што адбылося, А.Трусаў сказаў: учынак У.Някляева сведчыць пра "чарговы наступ ўлад ужо на ліберальную беларускую інтэлігенцыю, на тых людзей, якія спрабавалі супрацоўнічаць з рэжымам у пэўных межах". На шчасце, падкрэсліў старшыня ТБМ, "спадар Някляеў не дазволіў сабе пераступіць тую мяжу, за якой пачынаецца ўжо не супрацоўніцтва, а звычайная здрада". "Таму я лічу яго ўчынак фактам грамадзянскай мужнасці, які сведчыць пра тое, што беларускамоўнаму паэту і пісьменніку ў нашай краіне жыць і працаваць надзвычай цяжка", — сказаў А.Трусаў.

Гаворачы пра далейшае развіццё сітуацыі, ён адзначыў, што "не зайздросціць атачэнню прэзідэнта Беларусі, пра якое неўзабаве пачне расказваць У.Някляеў — чалавек, які раней уваходзіў у прапрэзідэнцкія колы". Паводле слоў А.Трусава, уладам не ўдалося публічна зганьбіць Някляева, каб канчаткова запужаць беларускую інтэлігенцыю, бо паэт зрабіў адзіна правільны ход у ягонай сітуацыі. Прынамсі, лічыць А.Трусаў, учынак У.Някляева "можа прымусіць А.Лукашэнку даць адстаўку У.Замяталіну і перайсці на пазіцыі псеўдабеларусізацыі".

Закрануўшы сітуацыю, што ўзнікла ў кіраўніцтве СБП у сувязі з заявай У.Някляева, старшыня ТБМ заўважыў, што лідэры творчага саюза, кіруючыся задачай выжывання ў цяперашніх умовах, павінны склікаць пісьменніцкі з'езд для пераабрання свайго старшыні. З другога боку, лічыць ён, калі У.Някляева не пераабяруць, "улады канчаткова задушаць СБП". Такім чынам, паводле слоў А.Трусава, кіраўніцтва пісьменніцкага аб'яднання стаіць перад маральным выбарам: альбо "ахвяраваць" У.Някляевым, альбо захаваць статус-кво, як гэта адбылося з лідэрам БНФ Зянонам Пазьняком.

Што датычыцца пазіцыі па дадзеным пытанні самых кіраўнікоў СБП, то, як заявіла першы намеснік старшыні Саюза Вольга Іпатава, Саюз беларускіх пісьменнікаў пакуль не мае адназначанай ацэнкі таго, што адбылося. Аднак, адзначыла яна, "пры любым развіцці падзей мы павінны захаваць Саюз пісьменнікаў як важны элемент у рэалізацыі нацыянальнай ідэі".

Марат ГАРАВЫ, БелаПАН.

Слышали?

Задержан директор Белорусского металлургического завода Юрий Феоктистов

По сведениям БелаПАН, рано утром 21 июня в Жлобине задержан генеральный директор Белорусского металлургического завода (БМЗ) Юрий Феоктистов. Обстоятельства задержания и повод пока неизвестны. По некоторым сведениям, сейчас Ю.Феоктистов находится в Минске. Официальные структуры данную информацию пока не подтверждают.

Белорусский металлургический завод — одно из крупнейших предприятий страны, на долю которого приходится около 10 процентов всего белорусского экспорта. В настоящее время на предприятии проводится реконструкция, в результате которой на 80 процентов должен увеличиться объем производимой продукции. Для этих целей руководство БМЗ взяло под гарантию правительства кредит в размере 41 миллиона долларов, или 770 миллионов австрийских шиллингов. Ю.Феоктистов возглавляет завод на протяжении около десяти лет.

Олег СОКОЛОВ, БелаПАН.

Юрия Феоктистова "брали" как главаря вооруженной банды

Позавчера в пресс-центре МВД заявили, что к задержанию Ю.Феоктистова их ведомство никакого отношения не имеет, а в пресс-центре КГБ от комментариев по этому вопросу вообще отказались. По рассказам же жителей Жлобина, произошло следующее:

В семь часов 21 июня, когда директор Феоктистов уезжал на ежедневное совещание руководящего состава завода, начинающееся в 7.15 утра, его у подъезда дома окружили тремя машинами, в числе которых был и автомобиль с громкоговорителями. По спящему микрорайону разнеслись громогласные требования: "Стоять! Руки за голову!".

Перепуганные жители вскочили к окнам и увидели, как известного всему городу Юрия Феоктистова, который как обычно был в костюме с галстуком, окружили люди с автоматами в камуфляжной форме, в масках и бронежилетах, заковали в наручники и поволокли в дом. Через несколько минут его вывели уже в спортивном костюме и увезли. По неподтвержденным сведениям, задержанного директора металлургического завода сутки продержали в Рогачеве, а на следующий день доставили в Минск.

И завод, и город в шоке. И даже не столько по самому факту ареста, сколько по его форме. На Западе так поступают лишь при аресте главарей наркобанд. На Беларуси — это обычная форма задержания министров и директоров заводов. А что б уже совсем было похоже на задержание банды, наручники для массовости нацепили и на директорского охранника, и на водителя. Причина ареста тринадцатитысячному коллективу завода пока не ясна. Известно только, что допрашивали заместителя директора завода по экономике и начальника юридического отдела, но те, по понятной причине, молчат.

Среди всевозможных версий причин ареста есть и такая — продажа за границу металлолома военной техники, которую завод технологически не мог переработать у себя из-за высокого содержания в военном металлоломе марганца.

А ведь еще три недели назад глава правительства Сергей Линг приезжал на завод и хвалил Юрия Феоктистова за производственные дела. Возглавляемый им Жлобинский металлургический завод — лучший налогоплательщик в области.

Никита ПИГУЛЬ.

Акцыі

У БНФ створана рабочая група па правядзенні мерапрыемстваў у сувязі з заканчэннем пяцігадовага тэрміну паўнамоцтваў прэзідэнта А.Лукашэнкі

Па рашэнні Сойму Беларускага народнага фронту сфарміравана рабочая група па правядзенні мерапрыемстваў з прычыны заканчэння пяцігадовага тэрміну паўнамоцтваў прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Лукашэнкі ў адпаведнасці з Канстытуцыяй 1994 года.

Каардынатарам групы абраны сакратар Управы БНФ Вячаслаў Сіўчык. У гутарцы з карэспандэнтам БелаПАН В.Сіўчык сказаў, што функцыі рабочай групы — каардынаваць дзеянні з іншымі апазіцыйнымі арганізацыямі, распрацоўваць сумесныя мерапрыемствы. "У ноч з 20 на 21 ліпеня заканчваецца тэрмін паўнамоцтваў прэзідэнта А.Лукашэнкі ў адпаведнасці з Канстытуцыяй 1994 года, — сказаў В.Сіўчык, — і, вядома, народ мае права запатрабаваць справаздачу аб зробленым за час свайго кіраўніцтва".

Беларускі народны фронт і іншыя партыі будуць падаваць заяўкі на правядзенне разнастайных акцый. "Народ мае права прадэманстраваць сваё стаўленне да ўлады. Наша задача як арганізатараў не давесці да сутыкненняў, прадумаць такія схемы, каб не пацярпелі людзі", — сказаў В.Сіўчык.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Ну і ну!

Графіці па-віцебску

Раніцай 22 чэрвеня да поўдня віцебскія ўлады старанна зафарбоўвалі і заціралі беларускія надпісы на цэнтральных будынках горада. Асабліва пацярпеў будынак абласнога Камітэта дзяржкантролю і прылягаючыя да амфітэатра сцены дамоў.

Юрась КАРПАЎ.

Ліберальна-дэмакратычная партыя падтрымлівае стварэнне Рэспубліканскага камітэта "Свабоду Чыгіру і Беларусі!"

Беларуская Ліберальна-дэмакратычная партыя (ЛДП) падтрымлівае стварэнне Рэспубліканскага камітэта "Свабоду Чыгіру і Беларусі!". Такое рашэнне было прынята на прайшоўшым 21 чэрвеня сумесным пасяджэнні Вышэйшага Савета і Цэнтральнага камітэта партыі. Гэты камітэт створаны 16 чэрвеня і ставіць сваёй мэтай вызваленне былога прэм'ера Міхаіла Чыгіра, дэпутатаў Вярхоўнага Савета 13-га склікання Андрэя Клімава, Уладзіміра Кудзінава і іншых палітзняволеных. Члены камітэта таксама маюць намер дамагацца ад улад пошуку і публічнага расследавання бясследна знікшых экс-міністра ўнутраных спраў Юрыя Захаранкі і былога старшыні Нацыянальнага банка Тамары Віннікавай.

Як паведаміў БелаПАН старшыня ЛДП Сяргей Гайдукевіч, партыя гатова аказаць Рэспубліканскаму камітэту дапамогу ў стварэнні сеткі рэгіянальных аддзяленняў праз выкарыстанне партыйных структур ЛДП. С.Гайдукевіч падкрэсліў, што Ліберальна-дэмакратычная партыя падтрымае любыя дзеянні камітэта, якія будуць садзейнічаць развіццю ў Беларусі прававога дэмакратычнага грамадства і вызваленню палітзняволеных. Чакаецца, што ўжо сёння адпаведны ліст будзе накіраваны ў Рэспубліканскі камітэт.

Юрый ПАЦЁМКІН.

Мітрапаліт Філарэт благаславіў правядзенне малебнаў за беларускую мову, прысвечаных гадавіне Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны

Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, патрыяршы экзарх усяе Беларусі благаславіў правядзенне ўрачыстых малебнаў за беларускую мову, прысвечаных 10-м угодкам Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны (ТБМ).

З просьбай даць благаслаўленне на правядзенне ў праваслаўных храмах набажэнстваў "за беларускі народ і ягонае вяртанне да сваёй духоўнай спадчыны, якой з'яўляецца родная мова", да мітрапаліта Філарэта звярнуўся старшыня ТБМ Алег Трусаў. Уладыка дазволіў правесці 27 чэрвеня, у дзень 10-годдзя ТБМ, урачыстыя набажэнствы ў двух праваслаўных храмах сталіцы — Свята-Духавым кафедральным і ў Свята-Петрапаўлаўскім саборах. Акрамя таго, благаславенне мітрапаліта было разаслана па ўсіх епархіях Беларусі, дзякуючы чаму тамтэйшыя арганізацыі ТБМ маюць магчымасць правесці падобныя набажэнствы ў праваслаўных абшчынах краіны.

Як паведамілі ў штаб-кватэры ТБМ, у малебны ўключана "Малітва за беларускую мову", напісаная летась вучаніцай 10 класа 169-й школы Заводскага раёна Мінска Марыяй Заяц. У гэтай малітве дзяўчына заклікае "ўсемагутнага Бога зрабіць так, каб мы, дзеці Беларусі, ніколі не пакідалі нашай беларускай мовы, а наадварот, усім сэрцам любілі яе". Школьніца просіць Усявышняга "паслаць беларускаму народу сваіх служыцеляў, якія праведным жыццём вялі б наш народ да лепшай долі, да свядомага служэння Айчыне".

Марат ГАРАВЫ.

У школах, чые вучні загінулі альбо пацярпелі 30 мая ля станцыі метро "Няміга", выпускныя вечары будуць абмежаваныя ўрачыстай часткай

Больш за 13 тысяч выпускнікоў мінскіх школ 26 чэрвеня атрымаюць атэстаты аб сярэдняй адукацыі. Як паведаміў 22 чэрвеня на прэс-канферэнцыі начальнік упраўлення адукацыі Мінскага гарвыканкама Генадзь Пятровіч, як і раней, школы самастойна распрацоўваюць сцэнарыі выпускных вечароў. Адначасова ў школах, чые вучні загінулі альбо пацярпелі 30 траўня ля станцыі метро "Няміга", "неафіцыйная" частка выпускнога вечара будзе зведзена да мінімуму альбо адменена зусім.

Паводле інфармацыі Г.Пятровіча, у новым навучальным годзе ў 840 падрыхтоўчых класаў прыйдзе 17,6 тысячы дзяцей ва ўзросце 6 гадоў. У сувязі з неспрыяльнай дэмаграфічнай сітуацыяй у бліжэйшыя гады гэтая колькасць знізіцца да 14—15 тысяч чалавек.

Цяперашнім часам у беларускай сталіцы функцыянуе 235 школ, у тым ліку 199 сярэдніх, 4 базавыя, 3 пачатковыя, 14 гімназій, 4 ліцэі, 1 сярэдні каледж і 10 школ для дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. У іх навучаецца 260,2 тысячы дзяцей. Да 1 верасня ў Мінску будуць уведзены ў эксплуатацыю дзве школы па вуліцах Маякоўскага і Філімонава. У Мінску працуюць 12 пазашкольных установаў. На іх базе адкрыта 3.290 гурткоў, у якіх займаюцца звыш 50 тысяч вучняў.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

Суддзя Надзея Чмара не дазволіла прадстаўнікам Беларускага Хельсінкскага камітэта сустрэцца з Васілём Старавойтавым

Прадстаўнікам Беларускага Хельсінкскага камітэта Гары Паганяйлу і Святлане Мартоўскай суддзёй Кіраўскага раённага суда Надзеяй Чмарай адмоўлена ў сустрэчы з экс-старшынёй аграпрамысловага аб'яднання "Рассвет" Васілём Старавойтавым, асуджаным да 2-х гадоў пазбаўлення волі.

Н.Чмара спаслалася на артыкул 368 Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, які прадастаўляе родным і сваякам права спаткання з асуджаным. "Закон не ўтрымлівае ўказанняў на магчымасць прадастаўлення спаткання з прадстаўнікамі грамадскіх арганізацый", — сказана ў адказе суддзі. Беларускаму Хельсінкскаму камітэту таксама адмоўлена ў прадастаўленні копіі прысуду па справе В.Старавойтава. Як сказала карэспандэнту БелаПАН Святлана Мартоўская, кіраўніцтва праваабарончага камітэта заклапочана фізічным і маральным станам Васіля Старавойтава, які знаходзіцца ў Бабруйскім СІЗА, абгрунтаванасцю рашэння суда ў дачыненні да яго. Суд, на думку Мартоўскай, проста выканаў "палітычны заказ". Выклікае неспакой і той факт, што суддзя Надзея Чмара ўзбудзіла следства яшчэ па двух эпізодах у дачыненні да дзейнасці экс-старшыні "Рассвета". Паводле слоў Мартоўскай, усё гэта робіцца для таго, каб зламаць волю В.Старавойтава, прымусіць яго напісаць пакаянны ліст прэзідэнту А.Лукашэнку. Святлана Мартоўская паведаміла, што кіраўніцтва БХК прадоўжыць намаганні, каб дабіцца сустрэчы з 75-гадовым Васілём Старавойтавым.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Рискнет ли начальник Бобруйского СИЗО ходатайствовать о досрочно-условном освобождении заключенного В.Старовойтова?

Приговор в отношении Василия Старовойтова через три недели после объявления вступил в законную силу. Председатель Кировского районного суда Надежда Чмара только на прошлой неделе вручила 75-летнему осужденному копию приговора. Поскольку Василий Константинович в предусмотренный Уголовно-процессуальным кодексом недельный срок приговор не обжаловал, то последний вступил в законную силу.

Как уже ранее сообщалось, Надежда Чмара два эпизода из уголовного дела Василия Старовойтова направила на доследование. Но так как это определение суда в следственный изолятор не поступило, то начальник Бобруйского СИЗО имеет формальное право подавать документы на досрочно-условное освобождение своего подопечного Василия Старовойтова, у которого большая часть срока наказания (год и семь месяцев из двух лет лишения свободы) уже истекла.

Другое дело, что данный узник не простой человек: все, что касается его, рассматривается в Минске. И потому без распоряжения из высочайшего окружения начальник Бобруйского СИЗО вряд ли проявит инициативу — чревато потерей места работы.

Но пребывание В.Старовойтова в закрытой тюрьме является нарушением его прав. Ведь режим содержания заключенных в колонии значительно легче. Отсутствие свежего воздуха и солнечного света, длительное нахождение на 76-м году жизни в замкнутом пространстве — весьма существенные факторы, которые продолжают сказываться на здоровье Василия Константиновича.

Валерий АЛЕКСЕЕВ.

Белорусских театралов Санкт-Петербургский театр сатиры потчевал "капустой"

В Минске уже почти целый месяц гастролирует Санкт-Петербургский театр сатиры на Васильевском острове. Недавно после одного из своих спектаклей, на ночь глядя, группа заезжих актеров устроила на сцене Государственного молодежного театра эстрады вечер знакомств, а точнее — капустник.

Капуста — овощная культура, а капустник — это спектакль, устраиваемый после спектакля. Есть несколько важных моментов, без которых его, как и Россию, не понять. Во-первых, "капуста" — дело закрытое и "рубится" не для всех, а исключительно для своих, театральных, людей и тех, кто к ним примазывается. Во-вторых, это дело чрезвычайно веселое, хотя зависит от конретного исторического момента: какая власть на дворе, такой и капустник. А в-третьих, капуста не поточно-рыночный, а штучный товар, который производят исключительно штучные люди. Каким образом в такое духовное дело, как театр, затесался столь прозаичный овощ? За кулисами рассказывают, что сам термин "капустник" будто бы возник от обычая после сбора урожая всем миром, переходя из дома в дом, рубить капусту. А крошили ее, разумеется, со всевозможными шутками, прибаутками, приколами и розыгрышами.

"Водка "Кристалл-100" — белорусский элексир здоровья по доступной цене"; "В Санкт-Петербурге есть актеры покруче Ростислава Янковского!"; "Имидж — ничто, жажда — все. "Минская-4": не дай себе засохнуть" — провозглашали питерцы. Естественно, не забыли и о спонсорах. В принципе, как справедливо заметили со сцены, белорусские меценаты, в лице которых на сей раз выступила Белорусская железная дорога, сделали для российских гастролеров не так уж и много: оплатили дорогу, проживание и питание. А все остальное было на совести самих актеров.

В зале на капустнике были замечены смеющимися народный артист Беларуси Борис Луценко, заслуженные артисты Беларуси Зоя Белохвостик, Виктор Манаев, актер Александр Гарцуев, кинокритик Алла Бобкова, хозяйка студии "Татьяна" Татьяна Логинова, известный театрал Евгений Огурцов.

Откровенно говоря, в капустнике одно скверно: он практически не подледжит описанию. Переведенный в слова, на бумагу, он становится абсолютно несмешным, в то время как со сцены вызывает приступы истерического хохота...

Марина КОКТЫШ.

Надвор'е

24 і 25 чэрвеня па краіне захаваецца пераменная воблачнасць. 24-га месцамі па краіне, 25-га ў заходніх раёнах кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Вецер усходні 5—10 м/с, пры навальніцах парывы да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ўначы — +13...+18, удзень — +27...+32, па захадзе +22...+26.

Пр. Варнавы, Варфаламея, Яфрэма.
К. КУПАЛЛЕ (Нараджэнне Яна Хрысціцеля).

ЧЭРВЕНЬ
24
'99 ЧАЦВЕР

☉ Усход 4.38, Захад 21.46, Даўж. дня 17.08
☽ Перш. квадра 20 чэрвеня, Захад 3.28, Усход 18.11

Кашчунства

Дзевяць мемарыяльных шыльдачак. І побач, як бяльмо, надпіс: "Гарадскі аддзел міліцыі №1"...

Жылы дом №30/13 на перакрыжаванні сталічных вуліц К.Маркса і Леніна пабудаваны на мяжы XIX—XX стагоддзяў як даходны дом (архітэктар Г.Гай). Гэты будынак — адзін з унікальных аб'ектаў даваеннай гарадской забудовы, помнік архітэктуры ў стылі мадэрн. Рашэннем Мінгарвыканкама №692 ад 30 снежня 1992 года ён занесены ў спіс гісторыка-культурных помнікаў, якія ў свой час захоўваліся Саветам Міністраў.

У жніўні-верасні 1920 года тут жыў і працаваў *Фелікс Эдмундавіч Дзяржынскі*; у 1920—1937 гадах — *Аляксандр Рыгоравіч Чарвякоў*, значны савецкі дзяржаўны дзеяч, актыўны ўдзельнік стварэння Саюза ССР; у 1927—1937 гадах — партыйны і дзяржаўны дзеяч БССР *Мікалай Мацвеевіч Галадзед*; з 1951-га па 1980 год — народны паэт Беларусі, лаўрэат Ленінскай прэміі, Герой Сацыялістычнай Працы, акадэмік АН БССР *Пётр Усцінавіч Броўка*; з 1951 па 1971 год — відомы вучоны ў галіне механізацыі сельскай гаспадаркі, акадэмік АН БССР *Міхаіл Яфрэмавіч Мацапура*; а таксама дзяржаўны і партыйны дзеяч, Першы сакратар ЦК КП(б) Беларусі, Старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР *Панцеляймон Кандрацьевіч Панамарэнка*; дзяржаўны і партыйны дзеяч СССР і БССР, актыўны ўдзельнік барацьбы працоўных Беларусі супраць гітлераўскіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны *Кірыла Трафімавіч Мазураў*; *Дзмітрый Хведаравіч Жылуновіч (Цішка Гартны)* — савецкі пісьменнік, партыйны, дзяржаўны і грамадскі дзеяч Беларусі; выдатны савецкі вучоны, акадэмік Акадэміі Навук БССР *Мікалай Міхайлавіч Нікольскі*.

А сёння ў гэтым будынку апрача жылых кватэр і літаратурнага музея Петруся Броўкі размяшчаецца Гарадскі аддзел міліцыі №1 і адміністрацыйны суд Ленінскага раёна.

— У ядзяўні час былі спробы аддаваць прасторы гэтага дома, змены геаметрыі даху, — гаворыць *Дзмітрый Бубноўскі, старшы інспектар па ахове гісторыка-культурнай спадчыны пры Міністэрстве культуры Беларусі*. — Пакуль асноўны статус дазваляе не дапускаць падобнага умяшання. Аднак правесці больш поўную музеефікацыю будынка, звязаную з сур'ёзнымі работамі па рэканструкцыі, адсяленнем цяперашніх карыстальнікаў, немагчыма. На гэта патрэбны вялікія фінансавыя сродкі. А грошы з дзяржаўнага бюджэту апошнім часам выдаткоўваюцца выключна на аб'екты, якія знаходзяцца ў дрэнным стане. Тэхнічны стан гэтага дома можна лічыць наогул выдатным. Ніякіх вандалісцкіх дзеянняў тут не ўчынялася, сюды не прыходзяць на экскурсіі. Будынак апальваецца, прыбіраецца, дахам сочаць, знаходзіцца ў належным выглядзе.

Вы пытаецеся, ці не кашчунства, што ў такім гістарычным будынку размяшчаюцца суд і аддзяленне міліцыі? Ведаеце, Багушэвічах ёсць маленькі каталіцкі касцёл. У першай барацьбе з вернікамі яго выкраслілі са спісаў будынкаў, занесеных у спісы культурна-гістарычных помнікаў. І размясцілі там зернясховішча. З цягам часу касцёлу вярнулі статус помніка. Аднак пасля гэтага ён апынуўся безабаронным перад вандалізмам. Так і тут. Любы гаспадар лепш чым ніякі...

Мабыць, яно і так. Толькі ў дадзеным выпадку ёсць адзін цікавы нюанс. У законе Рэспублікі Беларусь аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны ў раздзеле "Выкрасліванне і ўтрыманне каштоўнасцей" ёсць артыкул 82 — "Умовы выкраслівання каштоўнасцей", — дзе гаворыцца, што **"выкрасліванне каштоўнасцей у мэтах, якія звязаны з дзейнасцю ўзброеных сіл і ўнутраных войск", забараняецца.**

Каментары, на мой погляд, непатрэбныя... Такое можа быць толькі ў нашай шматпакутнай дзяржаве: дзевяць мемарыяльных шыльдачак і надпіс: "Гарадскі аддзел міліцыі №1"...

Марына КОКТЫШ.
Здымкі Уладзіміра ШЛАПАКА.

P.S. Калі матэрыял быў ужо падпісаны ў друк, шыльдачку з надпісам: "Гарадскі аддзел міліцыі №1" знялі. Ды не назаўсёды. Як высветлілася, міліцыя пераехала ў іншыя апартаменты, і гэтая шыльдачка цяпер красуецца на гэтым жа будынку, але з іншага боку — з вуліцы Леніна. А ў былых пакоях міліцыі размясціўся крымінальны вышук. І там зараз быццам збіраюцца рабіць касметычны рамонт...

Афіцыйна

Савет міністраў зацвердзіў пагадненне паміж урадамі Беларусі і Расіі аб супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе ў галіне барацьбы з незаконнымі фінансавымі аперацыямі

Савет міністраў Беларусі зацвердзіў Пагадненне паміж урадамі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі аб супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе ў галіне барацьбы з незаконнымі фінансавымі аперацыямі, а таксама фінансавымі аперацыямі, звязанымі з легалізацыяй (адмываннем) даходаў, атрыманых незаконным шляхам. Гэтае пагадненне было падпісана 12 лютага 1999 года ў Маскве падчас пасяджэння Выканкама Саюза Беларусі і Расіі, якое прайшло з удзелам прэм'ер-міністра Сяргея Лінга і былога расійскага прэм'ера Яўгена Прымакова.

У адпаведнай пастанове ўрада кампетэнтнымі органамі, што будуць ажыццяўляць дадзенае пагадненне, вызначаны Міністэрства ўнутраных спраў, Дзяржаўны камітэт фінансавых расследаванняў і Дзяржаўны падатковы камітэт. Міністэрству замежных спраў даручана накіраваць уведамленне аб выкананні Беларуссю ўнутрыдзяржаўных працэдур, неабходных для ўступлення ў сілу дадзенага пагаднення.

Ягор ЗВОННІКАЎ.

Да 15 ліпеня прадстаўнікі прафсаюза работнікаў аўтасельгасмаша плануюць правесці рэспубліканскі сход членаў сваёй арганізацыі і вылучыць на ім патрабаванні да ўрада

Да 15 ліпеня найбуйнейшы ў Беларусі рэспубліканскі прафсаюз прамысловасці — работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання — плануе правесці агульнарэспубліканскі сход членаў гэтай арганізацыі.

Як паведамілі БелаПАН у кіраўніцтве гэтага прафсаюза, першапачаткова будучы сход планавалася правесці пад эгідай Федэрацыі прафсаюза Беларускай, гэта значыць, з удзелам усіх галіновых прафсаюзаў, што ўваходзяць у склад ФПБ. Аднак кіраўніцтва Федэрацыі адхіліла гэтую ініцыятыву, спасылаючыся на тое, што ўрад прыняў шэраг захадаў па выкананні патрабаванняў папярэдняга агульнарэспубліканскага сходу прадстаўнікоў працоўных калектываў, які прайшоў 21 траўня 1998 года.

Што датычыцца кіраўнікоў прафсаюза аўтасельгасмаша, то, на іхнюю думку, за год сацыяльна-эканамічная сітуацыя ў рэспубліцы істотна змянілася і з улікам гэтага ўрада трэба вылучаць новыя патрабаванні. На маючым адбыцца сходзе плануецца даць ацэнку эканамічнага становішча Беларусі, абмеркаваць актуальныя праблемы і вызначыць далейшыя дзеянні прафсаюзаў па абароне правоў працоўных.

Цяперашнім часам у пярвічных арганізацыях прафсаюза аўтасельгасмаша ідзе падрыхтоўка да рэспубліканскага сходу, дакладная дата яго правядзення пакуль не вызначана.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Крымінал

На Брэстчыне сталі частымі выпадкі буйных крадзяжоў з прадпрыемстваў

У апошнія дні на Брэстчыне сталі частымі выпадкі буйных крадзяжоў з прадпрыемстваў.

Адзін з іх учынены са склада акцыянернага таварыства "Сельгасхімія", што ў Кобрыне. Ноччу невядомыя выкралі адсюль ядахімікаты, кошт якіх ацэньваецца ў 415 мільёнаў рублёў. Начальнік базы забеспячэння прадпрыемства звярнуўся за дапамогай у міліцыю, аднак злодзеі пакуль не знойдзены. Гэтай жа ноччу з вытворчага ўчастка Брэсцкага электрамеханічнага завода невядомыя выкралі дзялільную галоўку і паваротны стол фрэзернага станка — на суму 496 мільёнаў рублёў. І склад, і цэх знаходзіліся пад аховай вартаўнікоў, дзверы склада "Сельгасхіміі", да ўсяго іншага, былі абсталяваны сігналізацыяй. Праваахоўныя органы мяркуюць, што крадзяжы ўчынілі людзі невыпадковыя.

Па абодвух фактах крадзяжоў узбуджаны крымінальныя справы, вядуцца следствы.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Кітайская гандлёвая выстава пройдзе ў Мінску 7—10 ліпеня

З 7 па 10 ліпеня ў Мінску, у памяшканні Нацыянальнага выставачнага цэнтра "Белэкспа" па праспекце Машэрава, 14, будзе праводзіцца Кітайская гандлёвая выстава.

Арганізатарамі яе выступілі Кітайскі камітэт па садзейнічанні развіццю міжнароднага гандлю, Кітайская палата міжнароднага гандлю, Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь і Беларуская гандлёва-прамысловая палата.

Паводле паведамлення БелГПП, 21 чэрвеня ў Мінск прыбыла кітайская рабочая група, якая сумесна з БелГПП будзе займацца падрыхтоўкай да правядзення выставы. Рабочая група інфармавала беларускі бок аб тым, што ў маючай адбыцца выставе возьмуць удзел больш за 70 знешнегандлёвых кампаній і заводаў-вытворцаў з Пекіна і дзесятка правінцый Кітая. У ліку экспанатаў, якія яны маюць намер прадставіць, — абсталяванне для ачысткі вады і аховы навакольнага асяроддзя, прадукцыя машынабудавання і аўтамабілебудавання, механізмы для апрацоўкі металаў, метызы, электрапрыборы, бытавая электроніка, тэкстыль і прадукты харчавання.

На выставе прадстаўнікі кітайскіх знешнегандлёвых кампаній правядуць перамовы па пытаннях сумеснай дзейнасці з беларускім бокам па стварэнні сумесных вытворчасцяў і ажыццяўленні экспартна-імпартных аперацый.

Ірына САЗАНОВІЧ.

Острая тема

Пока водка в три-четыре раза дешевле колбасы, свободных мест ни в следственных изоляторах, ни в больницах не будет

Не будем лукавить: любителей взбодрить себя хмельными напитками у нас хватало и в годы развитого социализма. Но в нынешнее время их стало несравненно больше.

Нынешние цены на спиртные напитки отстают и еще как отстают от цен на другие потребительские товары. У вас может не хватить денег на мясо или творог, а на водку, бутылка которой стоит пока менее трехсот тысяч, хватит наверняка. Кроме того, в республике появилось много торговых точек, кроме ресторанов и баров, которые продают водку и вина круглосуточно и без выходных дней.

Во что же обходится нам эта искусственно поддерживаемая финансовая подпитка нашей сегодняшней рыночной экономики? Это напрямую отражается на моральном разложении не только любящих выпить мужчин и женщин, но и на нашей молодежи.

Многие мальчики и девочки стали хуже учиться в школах и училищах, чаще нарушать дисциплину, увлекаться не только сигаретами, но и спиртными напитками, а то и наркотиками. Нередко подобные увлечения — ведь и за сигареты, и за спиртное надо платить — переходят в воровство, злостное хулиганство, с которыми вынуждены разбираться наши органы правопорядка.

Есть еще одна характерная особенность: молодой организм не каждого школьника или учащегося ПТУ воспринимает спиртной напиток как обычное средство опьянения. У многих из них после принятия спиртного, как говорится в таких случаях, отключаются мозги — пропадает память и, хуже того, совершаются ими не только такие поступки, как бессознательное воровство, но и злостные хулиганские действия. "Подсевший на коня" подросток избивает до крови своего товарища, наносит ему серьезные раны, ломает мебель, бьет посуду.

В подобных случаях (после установления психических отклонений под воздействием хмельного) органы милиции вынуждены доставлять таких молодых людей, например, в Республиканскую психоневрологическую клиническую больницу, где проводится не столько их спецлечение, сколько прежде всего изоляция молодых пациентов от их отрицательной добольничной обстановки.

— Наши молодые пациенты — вовсе не алкоголики, им просто нужна сила воли, чтобы заставить себя не прикасаться к спиртному, — в один голос говорят заведующая 29-м отделением Клавдия Семеновна Погодская, заведующая 9-м отделением Дарья Михайловна Ермолик и лечащий врач этого же отделения Кирилл Николаевич Литошек.

Мысль сама по себе верна, но ведь у многих этих мальчиков и парней как раз и нет такой силы воли. В трезвом виде они абсолютно нормальные, здоровые люди, порядочные, воспитанные, трудоспособные. В больнице ведут себя, как правило, дисциплинированно, послушно, аккуратно, исполнительно. Но как только их выпишут из больницы, не проходит и одной-двух недель, и некоторых снова доставляют в Новинки по той же причине.

Так неужели Республиканская психоневрологическая клиническая больница в Новинках и впредь не должна применять отталкивающие от спиртного средства только потому, что иные их пациенты пока еще не совсем заправские алкоголики? Так что же получается — надо дождаться той печальной стадии, когда наши молодые люди действительно превратятся в хронических алкоголиков? И это мы вправе называть современным прогрессивным методом лечения?

Конечно, когда паренька, которому только-только исполнилось 18 лет, привозят из Минского следственного изолятора в Новинки, то и самим этим парням, и посещающим их родственникам или товарищам бросается в глаза, что условия в упомянутой республиканской больнице куда лучше, чем в СИЗО, где и болеют, и недоедают, и по очереди спят из-за перенасыщенности камер, и т.п. И все же спецклиника в Новинках — это тоже не санаторий, не профилакторий, хотя и в какой-то мере почти дом отдыха (от чего "отдыха"? Ясное дело — от очередных принятий спиртного с печальными последствиями)...

Вот почему было бы резонно, чтобы Минздрав республики предписал заслуженно авторитетной Республиканской психоневрологической клинической больнице в Новинках, чтобы там стали применять к описанным выше юным пациентам не только психологически успокоительное, дисциплинированное и частично добровольно-трудовое содержание, но и начали использовать в качестве метода лечения конкретных пациентов также и противоспиртные средства.

Как известно, врач-психотерапевт Д.В.Сайков по методу эмоционально-стрессовой психотерапии проводит массовые "кашпировские" сеансы в актовых залах дворцов культуры Заводского района Минска. Судя по рекламам, там тоже есть положительные результаты. Но почему такие мероприятия должны проводиться как бы в форме некой клубной художественной самодеятельности? Почему в стороне от медицинских учреждений? Например, мне известен успех противоалкогольного лечения пациентов, которые проводит зам. главврача Минского городского наркологического диспансера Владимир Иосифович Вильтовский методом гипноза, причем проводит он это не в массовых залах дворцов культуры, а индивидуально, прямо в своем рабочем кабинете наркодиспансера на ул.Гастелло, 16. Почему бы и остальных специалистов, по-прежнему действующих по "кашпировской" методике, не привлечь к работе в наших медицинских клиниках? Разве часть денежных сумм, которые они получают от своих пациентов, не понадобится официальным госучреждениям? Здесь есть не только то, над чем стоит подумать, но и то, что следовало бы практически предпринять в интересах нашего неразлучного тройственного союза — экономики, морали и медицины.

Яков ЛИФАНОВ,
педагог, пенсионер.

Абракадабра

Генадзь Давыдзька стаў лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі СССР?

Днямі выпадкова трапіла да мяне праграмка мінскага тэатра "Эхо". У ёй было напісана: "С.Лабазёраў. "Сямейны партрэт з пабочнай асобай", камедыя ў дзвюх дзеях. ***Рэжысёр — лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР Г.Б.Давыдзька.*** Мастак — А.Архіпаў".

У 1985 годзе за спектакль Валерыя Раеўскага "Радавыя" званне лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР атрымалі пяцёра: акцёры Віктар Манаеў і Валерый Філатаў, драматург Аляксей Дудараў, мастак Барыс Герлаван і галоўны рэжысёр Купалаўскага тэатра Валерый Раеўскі. Яны былі апошнімі. Цяперашняга дырэктара Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы Генадзя Давыдзьку чатырнаццаць год таму выкраслілі са спісаў вылучаных на атрыманне звання. Калі ж ён усё ж такі паспеў абзавесціся гэтым званнем? Сам спадар Давыдзька гаворыць, што праграмкі гэтай ён у вочы не бачыў і ўвогуле пра "новае" званне нічога не ведае. А свой адзіны тытул — лаўрэат прэміі Федэрацыі прафсаюзаў Рэспублікі Беларусь — ён атрымаў за рэжысёрскую работу над п'есай І.Чыгрынава "Звон не малітва".

Генадзь Давыдзька кіраваў тэатрам "Эхо" гадоў дзесяць. Апошнія два гады яго ўзначальвае народны артыст Беларусі, лаўрэат дзяржаўных прэмій Аўгуст Лазаравіч Мілаванаў, які, дарэчы, пра званне Давыдзькі таксама нічога не ведае...

Адкуль узялася праграмка, дзе была аддрукавана, хто складаў да яе тэкст — невядома. Магчыма, гэта ўсё "ліпа". А магчыма — нешта іншае...

Марына КОКТЫШ.

З прапановай правесці з'езд БНФ за мяжой выступіла Віцебская Рада

Аб гэтым па даручэнні Рады паведаміў на Сойме БНФ Барыс Хамайда. У зачытаным ім звароце звяртаецца ўвага на тое, што кожны дакладчык ці выступоўца, які прапануе канкрэтныя законныя крокі па ліквідацыі рэжыму, будзе прыцягнуты да крымінальнай адказнасці. А без такіх прапаноў з'ездператворыцца ў звычайны форум... з нявартымі ўвагі заявамі... Пры гэтым нагадваецца, што першы з'езд БНФ пры значна больш спрыяльных на Беларусі абставінах праводзіўся ў Вільні.

Дзеля аператыўнага рэагавання на імклівыя змены падзей Віцебская Рада прапануе правесці рэарганізацыю і ўзмацненне кіраўніцтва Беларускім народным фронтам. Кіраваць, на думку віцебскіх актывістаў, павінен старшыня, а пры ягонай адсутнасці — намеснік, а не калегія намеснікаў. З-за аморфнага стану пры вымушанай эміграцыі старшыні БНФ Зянона Пазьняка і наяўнасці шасці ягоных намеснікаў адбыліся хібы ў правядзенні выбараў прэзідэнта Беларусі з 6 па 16 мая 1999 года.

Усё гэта абумоўлівае патрэбу сабрацца фронтаўцам разам у незалежнай ад палітычнага пераследу вольнай абстаноўцы і выпрацаваць канкрэтныя планы дзеянняў з абавязковай наяўнай справаздачай старшыні Фронта Зянона Пазьняка. У адваротным выпадку, сцвярджаецца ў звароце Рады, адбудзецца фактычнае прызнанне легітымнасці сённяшняга рэжыму.

Юрась КАРПАЎ.

У Брэсце плануецца адкрыць аптэку для былых вязняў фашызму

Рэспубліканскі фонд "Узаемаразуменне і прымірэнне" збіраецца адкрыць у Брэсце спецыяльную аптэку для былых вязняў фашызму. Гэта будзе другая ў рэспубліцы аптэка (першая адкрыта ў Мінску), створаная па ініцыятыве грамадзяніна Германіі Фрэда Дорна.

Нядаўна пытанне аб адкрыцці аптэкі ў Брэсце абмяркоўвалася ў аблвыканкаме з удзелам кіраўніцтва фонду "Узаемаразуменне і прымірэнне". Як паведаміў БелаПАН супрацоўнік упраўлення аховы здароўя аблвыканкама Анастас Мароз, брэстчане гатовы прадаставіць для аптэкі памяшканне і спецыяліста, аднак браць на сябе вырашэнне ўсіх арганізацыйных пытанняў — нязгодныя.

"Адкрыццё такой аптэкі ў абласным цэнтры — добрая справа, — пракаменціраваў рашэнне фонду Анастас Мароз, — але 19 з 21 тысячы былых вязняў жывуць у раёнах, асабліва шмат — у Пінскай зоне. Усе яны маюць ільготы і атрымліваюць бясплатна лекі ў дзяржаўных аптэках. Ці будуць яны прыязджаць за такімі ж лекамі ў Брэст?" На думку А.Мароза, ёсць сэнс зрабіць гэтую аптэку не толькі для вязняў нямецкіх канцлагераў, але і для ўдзельнікаў вайны.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН.

Жизнь как она есть

"В сорок втором не расстреляли, зато в девяносто девятом можно сгореть заживо"

Варвара Яковлевна Томашевич, 85-летняя пенсионерка из Орши, вовсе не самоубийца и не собирается обливать себя бензином и гореть, подобно факелу. Но от ее слов инспектор государственного пожарного надзора Сергей Нивов съежился. В них — чистая правда. Из десяти тысяч индивидуальных домов города тысяче вынесено последнее "китайское" предупреждение о том, что эксплуатировать печи и электропроводку больше нельзя — пожар может возникнуть в любой момент. Особенно беспокоит инспектора Задепровье — район, возникший сразу после войны. Лепили тогда временное жилье из чего могли, не заботясь о фундаменте, считая, что после Победы будет квартирный рай. Но тем и отличается наше государство от остальных, что нет в нем более постоянного, чем временное.

Людей, соорудивших хибары, долго не брали на жилищный учет. Потом обещали спасти и дать благоустроенные квартиры. Но обещания затянулись на десятилетия. А потом обвал, крушение партийной системы, державшей под контролем абсолютно все. И надежда на новое жилье рассеялась как дым. Живут в послевоенных домах почти одни старики, совершенно вычеркнутые нынешней властью из жизни. 70 процентов возгораний происходит именно в таких домах — на нет обветшалых. По тому, как относятся к старым и малым, определяется "на вшивость" всякое государство. Малых у нас раз-два и обчелся, не хотят их рожать и плодить нищету, а старых — более шестидесяти процентов взрослого населения. У них пенсия в 10—15 долларов. Хочешь — враз ее в магазине оставь, хочешь — на месяц растягивай. Хлеб да молоко — стариковская еда, против которой выступают врачи мира. Потому что молоко делает и без того больные суставы еще более несгибаемыми. Они никак не могут понять, почему втрое дорожает мыло, мука и крупы, которые ниоткуда ввозить не надо. Это товар собственный.

— Детухны дорогие, разве ж я поверю словам из этого ящика (Варвара Яковлевна показывает на старенький черно-белый телевизор), что о нас заботятся! Какая наша еда — крупы да лекарства. Лекарства — пенсии не хватит, чтоб самое простое купить, что доктор прописала. Вот и выживайте, старики, как можете. Я человек простой, в политике не больно разбираюсь, но с высоты прожитых лет многое видится, как должно быть. Денег надо мало взять, а купить за них много. Скажем, за рубль двадцать раньше обед с пивом был, (я всю жизнь в пищевой промышленности проработала и это знаю). А теперь надо миллион в магазин брать, чтоб хоть что-то в авоське домой принести. И скажите мне, разве умные люди такие финансы сотворили, чтобы мешками деньги из банков и в банки таскать, сутками эти кучи пересчитывать? "Керенки" были в моем далеком детстве. И люди только одни анекдоты о них рассказывали. Теперь в такой же ипостаси "зайцы" возвратились. Раньше я бы за полтора миллиона дворец построила, а теперь не могу за эти деньги даже печку починить. Выдали мне в помощь как-то 500 тысяч, пришел специалист и говорит: "Я тебе, бабка, за такие гроши глиной трещины замажу". И на том спасибо. Глины чуток осталось, как вижу огонь в щели, сама замазываю. Но это же не выход, печку надо всю разобрать, трубу новую вставить, фундамент положить. Разве ж я осилю? Двадцать лет мне обещали, что новое жилье дадут, а уж сорок прошло, свод выгорел, домик мой ветер вот-вот развалит. Печку затапливаю и, считайте, каждый день помираю. Огонь и дым так и норовят наружу выскочить. Из каждой щели ветхого дома добивает меня нищета. Лучше б меня немцы расстреляли тогда в лагере.

Варвара Яковлевна умолкает, вытирает мокрые глаза.

— Не люблю я плакаться и трудностям сдаваться, но, поверьте, до гробовой доски стариков прижали, бросили на выживание. Когда-то хоть знал, где белые, а где красные. А теперь... Вот Лукашенко говорит красиво, а жить невозможно. Мне, правда, Бог помог, я шесть лет до пенсии на льнокомбинате проработала. И вот тридцать лет льнокомбинат меня не забывает. К празднику гостинец какой поднесут, ко дню пожилого человека миллион дали. Мне бы печку переделать, да на нее миллионов десять надо, кирпич нонече дорогой. Исполком починить печь не может, собес не может, тимуровцев нет, а у меня ни средств, ни родственников. Одна как перст. Детдомовская. Муж у меня на 20 годов старше был, давно помер. Детей Бог не дал, все здоровье лагерь тот отнял. Пальцы у меня видите какие? Как крюки. Это не от старости. В плену их повредили.

День был, помню, морозный. Сказали нам из бараков выйти и у рва построиться. Мол, будут клопов морить. Мы вышли, а нас давай из пулеметов косить. Женщин с маленькими детками и с большенькими. Какой-то мужчина крикнул: "Кто еще жив, падайте под трупы". Я сразу — шлеп. Знаете, какие мертвые люди тяжелые? Не выбраться мне из этой ямы, думаю. Наконец все затихло. Немцы уехали. Лежу я вся в крови, телами придавленная и слышу: "Кто жив, отзовитесь!".. Опять тот же мужской голос. Говорю: "Дядечка, миленький, я живая, но без помощи из ямы не вылезу". Он говорит: "Я ногу опущу, а ты за ступню хватайся". И вправду, вытащил меня и еще семь человек. Рваные, страшные, все в крови, а жить так хочется и от этого места смерти — деревни Милешковичи под Борисовом — сбежать. Но кругом проволока в несколько рядов и заминировано. Тронешь — взлетишь на воздух.

Понимаем, что единственное спасение — подкоп. А чем копать? Только руки у нас. И стали мы все землю царапать. Я решила: без пальцев буду, а отсюда вырвусь. И вырвались. У меня мяса на подушечках пальцев не было, только голые косточки. Вот с тех пор такие скрюченные руки и имею.

В темноте кромешной провалились в противотанковую канаву. Сверху — лед, а внутри — вода. Добрались все же до ближайшей деревни. Там я и слегла. Чудом выжила. Врачей никаких. Бабулька одна меня выходила, но сказала, что мне уже не рожать.

Какие планы я на жизнь строила! Как жить мечтала! А был рабский труд, да вранье. Сначала коммунизм обещали. Я, дура, верила. Коммунизм для избранных был, они в нем жили. А мы были при них и потому — как бы при коммунизме. Ни подработать нельзя было, ни дело свое открыть. Талоны на все, по магазинам рыщешь, в очередях стоишь. Теперь опять бывают очереди. Люди вроде и одеты, а лица угрюмые, неприветливые, речи злые. До чего ожесточились, что каждый день слышишь: там убили, здесь убили. Сын — мать. Муж — жену. В правительстве тоже неугодных убирают. Грубо и нагло. Те, кто бандитов должны в тюрьмы сажать, только руками разводят. Народу есть у кого учиться. Но кто же будет делать добро, подавать руку помощи старым? Ох, детухны, может, печка моя прохудившаяся меня враз от этих вопросов избавит. Булку хлеба вот на последние деньги купила. Если завтра пенсию не принесут, то и не знаю, из чего кулеш сварить. Огонь в печи — мое единственное тепло. А зимой лежанка — единственный лекарь. У сотен старух на эту печку вся надежда. Штрафуй нас, инспектор, и знай, не скоро мы этот штраф государству отдадим. Задолжаем, как и оно нам задолжало.

Лилия ЛОМСАДЗЕ.

Громкое дело

Прокуратура республики направила уголовное дело депутата Верховного Совета 13-го созыва Андрея Климова в городской суд

Генеральный прокурор утвердил обвинительное заключение по уголовному делу депутата Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва Андрея Климова, обвиняемого властями в хищении в особо крупных размерах. В Прокуратуре республики сообщили, что дело направлено в Минский городской суд, председатель которого М.Ардяко должен определить подсудность, то есть районный суд, который будет рассматривать дело белорусского парламентария.

Времени на раскачку у суда нет. Ведь Андрей Климов содержится в СИЗО уже семнадцатый месяц, а максимальный допустимый срок содержания под стражей — полтора года. Если за оставшиеся 40 дней не будет вынесен обвинительный приговор, то, в соответствии со статьей 92 УПК, обвиняемый Климов должен быть из-под стражи освобожден.

Прецедента такого рода за годы пребывания у власти первого президента еще не было. Так ведь и Андрей Климов — первый белорусский парламентарий, которого полтора года без суда держат в неволе.

Кстати, за все это время Андрей Евгеньевич, протестуя против нарушения конституционных прав депутата парламента, не только не дал следствию показаний, но даже отказался знакомиться с материалами столь громкого дела.

Валерий ЩУКИН,
правозащитник.

Пры спробе збыту вялікай партыі срэбра ў Магілёве затрыманы два чалавекі без пэўнага месца жыхарства

Супрацоўнікі Упраўлення ўнутраных спраў Магілёўскага аблвыканкама падчас правядзення аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў затрымалі на аўтавакзале Магілёва двух чалавек без пэўнага месца жыхарства пры спробе збыту імі цэлай торбы срэбра. Паводле звестак УУС, адзін з затрыманых — ураджэнец Беларусі, другі — з Караганды, абодва нідзе не прапісаныя і не працуюць.

Паводле афіцыйнай версіі, срэбра 875-й пробы было скрадзена з аднаго з прадпрыемстваў Казахстана. Яго папярэдні ацэначны кошт — 20 000 долараў ЗША. Для больш дакладнага аналізу метал будзе адпраўлены ў мінскую лабараторыю. У дачыненні гандляроў узбуджана крымінальная справа за правядзенне незаконных аперацый з каштоўнасцямі. У выпадку доказу іхняй віны "прадпрымальнікам" пагражае пазбаўленне волі на тэрмін ад 3 да 8 гадоў.

Канстанцін УВАРАЎ.

Са скандынаўскага блакнота

Уладзімір ШЫК.

Белыя ночы над зямлёй "Свенскар"

Верагодна, беларускі прэзідэнт і не здагадваўся, калі летась у запале абазваў кантынентальную Еўропу "звярынцам", наколькі ягоныя словы адпавядаюць рэчаіснасці. Ва ўсялякім разе ў адносінах да Швецыі, адкуль толькі што вярнуўся карэспандэнт "Народнай волі", іх трэба ўспрымаць як камплімент. У серыі дарожных замалёвак чытачам прапануецца пазнаёміцца з рознымі аспектамі жыцця буйнейшай паўночнаеўрапейскай дзяржавы, дзе шмат багатых, але няма бедных, і нарэшце самім пераканацца, наколькі адладжаны для людзей знакаміты "шведскі сацыялізм"...

1. Звярынец пад вокнамі атэля

Тое вядомае лукашэнкаўскае выказванне міжволі ўспомнілася, калі аднойчы позна вечарам вяртаўся ў нумар трохзоркавай гасцініцы раённага гарадка Ліндэрсберг, у якім пражывала група беларускіх журналістаў. Парачка адкормленых зайцоў нікольki не спужалася прыпазніўшагася прахожага, а, счакаўшы якую хвіліну, паволі пашкандыбала ў напрамку паліцэйскага ўчастка на суседняй вуліцы. Потым мае сябры расказалі, што бачылі на зялёным газоне паблізу лісіцу, а ў рэдакцыі мясцовай газеты "Бергсладпостэн", дзе праходзіла заключная частка стажыроўкі па праграме развіцця ААН "Сучасная рэгіянальная журналістыка", калегі прыгадалі, што вясною ў ваколіцы гарадка наведаўся нават мядзведзь.

Выдатныя каляровыя фотаздымкі жывёлін і птушак, як і паведамленні аб розных здарэннях з братамі нашымі меньшымі разпораз з'яўляюцца на старонках гэтай маленькай па шведскіх мерках газеты (выходзіць 6 разоў на тыдзень палавінным фарматам "Праўды" на 24—32 старонках). Багацейшая прырода гэтай часткі Скандынаўскага паўвострава, умераны досыць цёплы клімат спрыяюць развіццю жывёльнага і расліннага свету ў Швецыі, больш паловы тэрыторыі якой займаюць лясы. Пры гэтым тут ёсць усё: ад горнай тундры і тайгі ў далёкай паўночнай Лапландыі да хвойных лясоў, бярозавых пералескаў і букавых дрэў на паўднёвым марскім узбярэжжы. Жывёл у гэтай краіне развялося настолькі многа, што прыйшлося паабапал выдатных разгалінаваных дарог і аўтатрас паставіць спецыяльныя металічныя сеткі, якія перашкаджаюць звярам перабягаць перад бесперапынна ідучымі машынамі.

Калі мы вярталіся назад у Стакгольм, ужо не здзіўляла паблізу шашы знаходжанне некалькіх касуль на ўзлеску, шматлікія выганы, на якіх пасвіліся коні, што гадуюцца для папулярных тут скачак. Яшчэ адна характэрная рыса шведскага ландшафту — бясконцыя азёры (іх налічваецца каля 60 тысяч, і займаюць яны 8 працэнтаў тэрыторыі). Быццам крываносныя сасуды, злучаюцца яны паміж сабой хуткімі парожыстымі рэкамі, што дало магчымасць яшчэ ў пачатку стагоддзя завяршыць электрыфікацыю краіны, пабудаваўшы мноства гідраэлектрастанцый.

Швецыю па праве называюць яшчэ і марской дзяржавай, паколькі тамтэйшая берагавая лінія моцна зрэзаная і перавышае ў даўжыню 7 тысяч кіламетраў. Дадаць да гэтага наяўнасць шматлікіх шхер — нагрувашчання дробных прыбярэжных астраўкоў і скалаў, і можаце ўявіць, якое раздолле тут для паляўнічых, рыбаловаў, аматараў актыўнага адпачынку на прыродзе. Ужо 35 гадоў дзейнічае ў краіне закон аб ахове акружаючага асяроддзя. Усяго ў Швецыі беражліва захоўваюць для патомкаў 16 нацыянальных паркаў і амаль 900 запаведнікаў, буйнейшы з якіх створаны аж у 1909 годзе.

Таму не выпадкова, што азёры, шхеры, марскія залівы, узбярэжжы двух буйных астравоў Готланд і Эланд поўныя рыбы, багатыя дзікімі качкамі, лебедзямі нават у ваколіцах шведскай сталіцы. Краіна мае магчымасць лавіць салаку, вугра, траску, крыветку, амараў, але лічыць за лепшае закупляць гэтыя морапрадукты ў Партугаліі. Ва ўнутраных, бездакорна чыстых вадаёмах, што толькі не пападае на кручок рыбалова-аматара. Гэта ласось, фарэль, шчупак, акунь, судак, налім, лешч, на поўначы — харыус, але для лоўлі рыбы трэба купляць адпаведную ліцэнзію.

Праз усю краіну можна праплыць на чоўне праз сістэму судаходных шлюзаў. Кожны паважаючы сябе швед перад тым, як ажаніцца (звычайна ў 28—30 гадоў і пазней), павінен прапанаваць сваёй суджанай джэнтэльменскі набор: свой дом ці кватэру, машыну і яшчэ хоць невялічкую яхту. Імкненне быць бліжэй да прыроды, жыць ля вады спрыяе ўзнікненню гарадоў і пасёлкаў на берагах рэк і азёр, а ў апошнія гады размяшчэнню прамысловых аб'ектаў за некалькі дзесяткаў кіламетраў ад жылой зоны. Пры праектаванні жылля тут імкнуцца максімальна захаваць ландшафт мясцовасці, будаваць новыя дамы і катэджы сярод лесапаркавай зоны.

Па запасах драўніны (2,3 мільярда кубічных метраў на плошчы 23 мільёны гектараў) шведам няма роўных у Заходняй Еўропе. Гадавы прырост лесапасадак складае 70 мільёнаў кубічных метраў, а нарыхтоўкі складаюць толькі 60 мільёнаў. Акрамя гэтага прыроднага багацця, Швецыя валодае буйнымі запасамі жалезнай руды, гідраэнергіі і нават уранавай сыравіны, дастатковымі для забеспячэння патрэб ядзернай энергетыкі. Па тэрыторыі Швецыя больш чым у два разы перавышае нашу Беларусь, хоць насельніцтва мае меншае — толькі 8,9 мільёна чалавек. Абжываць гэты, шмат у чым падобны прыродай на нашы мясціны, край было досыць складана, бо калі паўднёвае пабярэжжа Швецыі знаходзіцца на лініі Масквы, то паўночныя раёны — у суровых умовах Запаляр'я.

Тым не менш бедная ў пачатку стагоддзя краіна здолела істотна ўмацаваць сваю эканоміку і зараз уваходзіць у першую дваццатку самых багатых і развітых краін свету. Маючы ўсяго толькі 0,3 працэнта насельніцтва планеты, шведы выпрацоўваюць ужо 1 працэнт сусветнай прамысловай прадукцыі і 2 працэнты сусветнага экспарту. Выдатныя шведскія аўтамабілі, піламатэрыялы, цэлюлозу, паперу, электратэхніку, якасную сталь цудоўна ведаюць на ўсіх кантынентах.

Агрэсіўныя і ваяўнічыя сотні гадоў вікінгі ўжо два стагоддзі, як пераўтварыліся ў добрапрыстойных бюргераў. З 1814 года Швецыя не ўдзельнічае ў войнах ці нейкіх узброеных канфліктах, хоць у гады другой сусветнай вайны дазваляла транзіт фашысцкіх войскаў праз сваю тэрыторыю. Палітыка адмовы ад удзелу ў ваенных саюзах і блоках апраўдала сябе і дазволіла працалюбівым, упартым, знешне нават суровым і замкнутым у сябе шведам стварыць вельмі прыдатную для жыцця ўласную краіну.

Дадам ад сябе, што большасць з іх — гарачыя патрыёты сваёй дзяржавы свенскай, добрыя сем'яніны і абаронцы акружаючага асяроддзя. Характэрны эпізод, сведкам якога давялося быць. Нейкая дама з сабачкам, калі той зрабіў на газоне натуральную патрэбу, хуценька сабрала какешкі ў спецыяльны мяшочак і панесла яго да бліжэйшай урны. Так заведзена па ўсёй Швецыі, і ўсе яе грамадзяне, як законапаслухмяныя жыхары, строга захоўваюць устаноўленыя правілы і нават не падумаюць іх парушаць, як і браканьерстваваць. Двойчы ў год, вясною і восенню, уся краіна выходзіць на добраахвотны агульнанацыянальны суботнік па добраўпарадкаванні і ачыстцы тэрыторыі. Наша перакладчыца, прадзюсер шведскага радыё ў Стакгольме Ірына Макрыдава, заўважыла, што ніхто цябе не абавязвае, можаш на працу і не выходзіць. Але пасля гэтага суседзі і знаёмыя проста перастануць цябе заўважаць.

Ва ўтульным і зялёным Ліндэрсбергу, дзе жыве 9,5 тысячы жыхароў, усюды было чыста і акуратна. Але ж здзівіла, што такога парадку дабіваюцца самі жыхары, бо ў гарадку проста адсутнічаюць дворнікі ў нашым разуменні. Чысціню падтрымліваюць самі гаспадары вакол сваіх дамоў, а ў грамадскіх месцах людзі проста яе захоўваюць. Калі трэба, праедзе спецыяльная машына і падмяце тэрыторыю. Хапае паўсюдна спецыяльных скрынь для бытавога і іншага смецця. Раніцай на досвітку (а летам у Швецыі белыя ночы) праязджае вялізны смеццезборнік і рабочыя ў яркіх камізэльках хутка збіраюць для наступнай перапрацоўкі пластыкавыя пакеты з адходамі і пакідаюць у скрынях новыя, чыстыя.

Наогул не раз прыходзілася здзіўляцца і па-добраму зайздросціць таму, як разумна і рацыянальна арганізавана жыццё, праца і адпачынак людзей. Гармонія не толькі ў дачыненнях з прыродай і навакольным светам. Ніводная краіна свету не мае такой развітай сістэмы сацыяльнага і пенсійнага забеспячэння, бясплатнай аховы здароўя, якую стварылі шведы. Іх знакаміты сацыялізм рэальна існуе для людзей і пачынаецца з поўнавартаснага народаўладдзя.

(Працяг будзе.)

На здымках: *панарама цэнтральнай часткі гарадка Ліндэрсберг; такіх авечак гадуюць для душы на тэрыторыі жаночай турмы; марское ўзбярэжжа нельга ўявіць без шматлікіх яхт і лодак; малады швед з рыбацкай удачай.*

Сенсация от Кириенко

Лидер движения "Новая сила" Сергей Кириенко считает необходимой досрочную отставку президента Ельцина и полную замену чиновников, занимающих руководящие федеральные должности. Заявил он это на первом Всемирном Конгрессе русской прессы. Кириенко не согласен с тезисом о том, что Ельцин "свою работу завершил, ему осталось только уйти". У президента "осталось одно важное дело, которое за него никто не сделает", — "уходя, он должен забрать с собой так называемых преемников, забрать систему влияния исполнительной власти на общество". "Необходима государственная программа передачи власти от президента к обществу путем действующих процедур Конституции". "Частью этой программы должна стать отставка самого президента, произведенная им добровольно". "Отставка президента должна произойти в октябре, чтобы новая Дума и новый президент начали работать одновременно". Ельцин, по словам Кириенко, должен "возглавить процесс собственного ухода, он обязан помочь обществу и отстранить федеральное чиновничество от попыток оказать давление на выборы и узурпировать власть, делегировав ее самому себе". Кириенко считает, что "чиновники, бюрократия, исполнительная власть являются наиболее организованной силой в стране, они занимаются своими перевыборами". По этой причине необходимо, во-первых, полностью поменять чиновников, занимающих руководящие федеральные должности, которых в России "не более 50 тысяч человек", для чего нужно провести "конкурс на замещение всех высших должностей в стране". Во-вторых, необходимо добровольная отставка президента. "Я против досрочных выборов, но не против досрочных отставок. Я против отставок под давлением экстремистов и анархии. Но я за отставки добровольные, подготовленные и заранее объявленные".

Кириенко обратился к президенту с инициативой, в основе которой — "государственная политическая программа создания мирных условий для выборного обновления исполнительной власти в стране". Единственная цель этой программы — "создать новую Думу, нового президента и механизм преемственности, когда власть будет передана гражданскому обществу, а действующий чиновник будет отстранен от участия в выборном процессе". Тут, конечно, много чего интересного начнется, но первое, что любопытно, — как отнесется к данной идее г-н Лужков, считавший, что Кириенко принялся нападать на него по указанию Кремля.

За миротворцев в Косово платить придется самим

Ненароком выяснилось, что России придется самой платить за пребывание в Косово миротворческого контингента. Военно-дипломатические источники пояснили "Интерфаксу", что военная операция в Косово в отличие от гражданской является не ооновской, а коалиционной, поэтому каждая из участвующих в ней стран платит сама за себя. Если бы в Косово проводилась миротворческая операция ООН, то часть расходов компенсировалась бы из бюджета всемирной организации. На этот вариант, собственно, и рассчитывал г-н Степашин (он, правда, считал, что компенсируют вообще все затраты — пусть только к концу года). То есть как бы неловко получилось — переговоры Россия вела, неверно ориентируясь в их последствиях.

Клинтон прочтет про Кеннеди

Президент Ельцин в минувшее воскресенье при личной встрече передал Клинтону ряд рассекреченных материалов, связанных с убийством президента Кеннеди. Зам. главы администрации президента Приходько рассказал, что эти материалы связаны с пребыванием в СССР в 1959 году Ли Харви Освальда, считающегося убийцей президента, а также с реакцией советского правительства на смерть Кеннеди. Всего передано около 80 документов, которые находились в президентском архиве и в архиве МИД.

Венгрия: в банковском скандале замешаны VIP

19 июня в Венгрии разразился скандал вокруг государственного Постабанка. Как оказалось, более 100 популярных венгерских политиков, деятелей культуры и других известных людей получили от этого банка льготные кредиты и завышенные проценты по вкладам.

В декабре 1998 г. потребовались 700-миллионные вливания долларов из госбюджета, чтобы спасти Постабанк от банкротства, к которому привели невозвращенные кредиты и неэффективные вложения средств. Расследование, организованное правительственными аудиторами, выявило, что Постабанк раздавал льготные кредиты и часто платил по вкладам на 10—15% больше, чем в среднем на рынке.

Ряд известных политиков, в том числе член парламента от социалистической партии Лазло Сандор, а также вице-президент Венгерского Демократического Форума, входящего в правящую коалицию, и один чиновник из аппарата премьер-министра уже признались в том, что получали такие кредиты.

Латвия: будущий президент собирается сотрудничать с Россией

18 июня выигравшая президентские выборы в Латвии Вайра Вике-Фрейберге сделала заявление о том, что ее государство собирается теснее сотрудничать с Российской Федерацией. Она также выразила надежду, что в ближайшем будущем этим двум государствам удастся заключить окончательное соглашение о государственной границе.

После распада Советского Союза отношения между Латвией и РФ были достаточно напряженными, не в последнюю очередь из-за действующего в этом балтийском государстве закона о гражданстве, который, по мнению многих, ущемлял интересы русских в Латвии, которые составляют там почти треть всего населения. Именно из-за этого Рига и Москва до сих пор не подписали соглашения о государственной границе.

Между тем в 1998 г. ограничения на натурализацию русскоговорящих были отменены под давлением ОБСЕ и ЕС. Однако новый закон о языке все еще не принят. Его третье и последнее чтение состоится в парламенте 8 июля, в день инаугурации нового президента.

61-летняя В. Вике-Фрейберге, профессор психологии, которая долгое время постоянно проживала в Монреале, сменит на посту президента Латвии Гунтиса Улманиса, срок полномочий которого истекает 7 июля. В соответствии с действующей Конституцией Г.Улманис не может баллотироваться еще на один 4-летний срок.

Между тем смена президента не будет означать кардинальных изменений в латвийской политике. Латвия — парламентская республика, поэтому пост президента там — по большей части репрезентативный.

Лужков и вертолет

Продолжается выяснение истории с Лужковым и вертолетом, на котором московскому мэру не дали в субботу облететь сельскохозяйственные районы Московской области. Лужков направил письмо руководству соответствующих авиационных структур "с выражением глубокого сожаления по поводу того, что нам не дали возможности решать свои проблемы в Подмосковье". Лужков сказал, что "разбираться у меня просто нет времени", но отметил, что это "один из очень опасных прецедентов в нашем обществе", свидетельствующий о "нагнетании психоза". "Я не думаю, что это может привести к положительным результатам". Лужков полагает, что запрет явился нарушением Конституции, "поскольку нарушает право на свободу передвижения", кроме того, он сказал, что решение о запрете вылета было мотивировано тем, что президент РФ отправляется в Кельн на встречу глав государств "большой восьмерки". Но Ельцин летал туда на следующий день, так причем тут вертолет Лужкова? Ну а Главком ВВС РФ Анатолий Корнуков уже опроверг утверждение первого вице- премьера московского правительства Бориса Никольского о том, что решение о запрете вылета вертолета с Лужковым исходило от него: "Разрешение на пролет над Москвой по существующим правилам дают Генеральный штаб ВС и Федеральная авиационная служба России". "Подобными полномочиями я как главком ВВС не обладаю".

В Севастополе создан белорусский информационный пункт

В городе Севастополе при Севастопольской правозащитной группе создается информационный пункт неправительственных организаций Беларуси с целью распространения в Севастополе и на юге Украины объективной информации об общественно-политическом, экономическом и культурном положении в Республике Беларусь.

У них...

Сладости в наследство

Мужчины строят жилища, женщины готовят пищу... С этим традиционным распределением ролей мы встречаемся на примере истории семейной кондитерской фабрики "Fruidoraix". Вот уже четыре поколения ею управляют женщины. За это время они зарекомендовали себя не только как любительницы сладкого, но и как прекрасные предпринимательницы.

"Калиссон", "Викторин" — аппетитное печенье из нуги, поджаренных и перемолотых орехов, меда и кофе. Провансальская нуга и другие лакомства на самый изыскательный вкус — все это продукция кондитерской фабрики "Fruidoraix", которая расположена в городе Эгий неподалеку от Экс-Ан-Прованса.

Кондитерская фабрика в районе, который славится сладостями? В этом нет ничего необычного. Своеобразие предприятия заключается в том, что вот уже четыре поколения им управляют женщины. История началась в 1880 года. Своему рождению фабрика обязана Люсьенн Мартен-Жен и ее предпринимательскому таланту и страсти к приключениям. "Моя прабабушка с присущей ей смелостью занялась продажей домашнего варенья и прочей местной продукции: оливкового масла и марсельского мыла. Именно она и основала "Fruidoraix", — с восхищением рассказывает о своей прабабке директор фабрики Сильви Парен. — Она создала предприятие буквально на пустом месте в эпоху, когда к женской инициативе относились с недоверием. Особенно раздражало то, что делами фабрики заправляла она сама, а мой прадед был на вторых ролях". Успех предприятия подтвердил правильность такого распределения ролей. С тех пор по традиции дело переходит от матери к дочери. "Когда настал мой черед, я не колебалась ни минуты. Было бы жаль нарушить такую прекрасную традицию. К тому же у меня была полная свобода выбора. Я не жалею, что не стала изучать иностранные языки, которые очень привлекали меня. Нет, я не ошиблась в выборе профессии".

Не только Сильви Парен осталась верна семейной традиции. Ее муж работает с ней бок о бок. "Работа на семейном предприятии вместе с супругом может стать источником конфликтов и ревности. Мы же с самого начала разделили обязанности. Вот почему у нас нет никаких проблем. Каждый отвечает за определенный сектор. Мой муж — ответственный за производство и контроль за качеством. Я же отвечаю за управление и внешнеторговые связи. Например, мой муж стал инициатором внедрения на производстве системы годичного просчета отработанного времени".

На фабрике "Fruidoraix" работают 14 человек. Здесь готовят не только традиционные кондитерские изделия. Все работники принимают участие в создании новых сортов печенья. "Чтобы бороться с конкуренцией, приходится постоянно обновлять ассортимент. При этом необходимо тщательно соблюдать нормы, которые ужесточаются с каждым днем. Дела на фабрике идут хорошо. Мы получили приз за лучшее печенье "Калиссон", награду за "Викторин" и приз на наши шашки из протертого миндаля и орехов. Двадцать пять разъездных представителей фирмы путешествуют по Франции и Европе. Они знакомят предприятия с нашей продукцией и ищут покупателей". Кондитерские изделия фирмы распродаются как горячие пирожки. Товарооборот "Fruidoraix" составил 8 миллионов франков, 20% которого приходится на экспорт. "Мы пытаемся также проникнуть на американский и японский рынки. Однако в этих странах существуют свои собственные гастрономические традиции, поэтому задача не такая простоя. В рекламе нам помогает одно из главных преимуществ нашего региона — его климат. Здесь много солнца!"

В сентябре 1998 года произошло счастливое событие. У Сильви Парен родился второй ребенок... дочь! "Fruidoraix" — пятое поколение? Не будем спешить с прогнозами.

Сильви БЮЛЛО.

Материал подготовлен при содействии Посольства Франции в Беларуси.

Памяць

Паважаная "Народная воля"!

Шчыры дзякуй табе! Ты сапраўды народная, бо даеш жыццядайнага падпітку народу, які дбае аб Беларусі як незалежнай, вольнай дзяржаве; нясеш нам надзею на яе адраджэнне.

Дзякую і за тое, што на тваіх старонках знайшлося месца для маіх вершаў.

З нагоды надыходзячага свята вызвалення Беларусі ад фашысцкай навалы віншую рэдакцыю і дасылаю яшчэ адзін верш, у якім, як змог, апісаў сапраўдную гісторыю, распавяданую мне франтавіком, якому я ў добрую памяць аб ім і прысвячаю гэты верш.

Калі надрукуеце — ганарар на карысць газеты.

З павагай і ўдзячнасцю —

Зміцрок КУНІЦКІ.

г.Полацк.

Зміцрок КУНІЦКІ

Апавяданне франтавіка

Памяці Ул.Азаркова.
Вайна прыціхла — люты холад:
Мароз за сорак сцебануў.
Лагчына. Ціш. І раптам — шолах! —
"Максім" сарваўся...
Сігануў
На лыжах з бруствера траншэі
Уніз на лысы снежны лог.
І мы імгненна абамлелі:
Смерць узяла яго ў залог.
Было: згубіць наган, гранату —
Як узысці на эшафот:
Не мінаваць было штрафбата.
А тут — о божа! — кулямёт!
Судзіць-радзіць замала часу,
Каму, за што і як тут быць,
Бо не у цешчы на каўбасах.
Пайшлі камбату далажыць.
— Чакаць начы? А як фашысты
Атаку раптам распачнуць?..
Ну, хто у нас тут камуністы?
"Наперад крок адзін шагнуць!" —
Сказаў камбат.
Усе прыціхлі:
Унізе, там, чакала смерць.
І раптам хлопец вельмі сціплы,
Ні даць, ні ўзяць — асілка трэць,
Нязначны ростам, белабровы,
З маленькай вёскі беларус,
Схапіўшы тэлефонны провад,
Скаціўся ўніз, нібы гарбуз.
Скаціўся — і тым самым дротам,
Канцом, "Максіма" прыхапіў.
І тут з двух кропак кулямётных
Фашыст агонь па ім адкрыў.
Шыпелі кулі, снег віхрыўся,
Ён знерухомеў лежачы...
Стары баец перахрысціўся,
А той — з'явіўся уначы!
І цуд: прастрэлена шынелька,
Валёнак куля скрозь прайшла.
Ён усміхнуўся: "Смерць-зладзейка
Мяне ў сумёце не знайшла!"
А у паўдзён прынеслі пошту.
І вось на першай паласе
Ў газеце буйна, поўным ростам
Салдацік наш —
ва ўсёй красе...
Карэспандэнт нам распаведаў
Яго учынак баявы,
Нібыта сам ішоў па следу
Тым самым логам агнявым.
Але — ці, можа, асабіста,
Ці, можа, хто яму памог —
Назваў салдата "камуністам".
І — заявіўся к нам парторг!
"Цяпер, — сказаў ён з падыходам,
Назад адрэзаны шляхі!
Не падвядзі свайго узвода,
Не абыходзь свае вяхі.
Пісака тут не памыліўся,
І дакараць яго дармо!
Твой подзвіг толькі камуністу
Звяршыць сапраўднаму дано".
Салдацік як ні адмаўляўся,
Маўляў, і невук, і благі,
Але урэшце рэшты здаўся,
Ругнуў чамусьці пірагі.
...Бялеў наўкола снег іскрысты,
Драмала лютая вайна.
Вось так і стаў ён "камуністам",
Хлапчына з нашага сяла.

Савет Еропы: чарговая сесія — чарговыя праблемы

Пачалася летняя сесія Парламенцкай Асамблеі Савета Еропы (ПАСЕ). Галоўныя пытанні, што стаяць перад ерапейскімі дэпутатамі, — канчатковае рэгуляванне косаскага крызісу, сітуацыя на Украіне і магчымасць яе выключэння з Савета Еропы, працэс турэцкіх улада над Аджаланам, бяспека харчавання Еропе, нелегальная дзейнасць сект.

На пачатку сесіі старшыня Парламенцкай Асамблеі лорд Расэл-Джохнстан правё прэсканферэнцыю, на якой ён закрану прынцыповыя пытанні. Па-першае, Косава: лорд Расэл падкрэслі, што Савет Еропы — адзіная арганізацыя, што згуртавала се зацікаленыя бакі па вырашэнні косаскага крызісу. Але разам з тым было адзначана, што сітуацыя зараз вельмі супярэчлівая: шмат касавара замест таго, каб пачакаць, вяртаюцца Косава па ласнай ініцыятыве, што выклікае дадатковае напружанне. З Косава пачалі бегці жо сербы, ратуючыся ад помсты жанера з Арміі вызвалення Косава.

Адказваючы на пытанне, ці з'яляюцца сцягі краін НАТО на мяжы Косава і Македоніі першай прыкметай незалежнасці Косава, лорд Расэл адзначы, што міжнароднае супольніцтва засёды адмона ставілася да понай незалежнасці Косава, а сцягі не маюць ніякага палітычнага значэння і азначаюць толькі дыслакацыю пасто КФОР. Лорд Расэл падкрэслі, што АВК мусіць быць разброена як мага хутчэй, а што датычыцца гуманітарнай дапамогі Югаславіі, то яна, паводле старшыні ПАСЕ, будзе ажыццяляцца нават калі Мілошавіч захавае ладу.

Дыскусія і галасаванне па прыпыненні панамоцтва украінскай дэлегацыі ПАСЕ адбудзецца сёння, у чацвер. Свой прагноз аб тым, якія будуць вынікі галасавання, лорд Расэл даць адмовіся, але адказа, што правы чалавека павінны паважацца, а таму, калі ёсць падставы для санкцый, то яны будуць накладзеныя.

Старшыня ПАСЕ хвалі рашэнне турэцкага парламенту выключыць са складу Суда дзяржанай бяспекі Турэччыны вайскоца на той падставе, што яны, падпарадкаваныя ваеннай дысцыпліне, не могуць быць незалежнымі. Гэтае рашэнне лорд Расэл назва "значным крокам у добрым напрамку", а старшыня Ерапейскага Суда па правах чалавека Люцыус Вільдхабер выказа спадзяванне, што абарона Абдулаха Аджалана будзе таксама рабіць прагрэс. Разам з тым лорд Расэл да зразумець, што калі Аджалан будзе прысуджаны да смяротнага пакарання, то Турэччыну можа напаткаць нават выключэнне з Савета Еропы.

Максім ПЯТРОСКІ, уласны карэспандэнт "Народнай волі".

Страсбург.

Поздравляем!

Познать красивое как суть

Сегодня, 24 июня, белорусскому художнику Владимиру Товстику исполняется пятьдесят лет. В преддверии юбилея я попыталась договориться с ним об интервью. Но получила отказ. "Я человек в некотором смысле замкнутый, — сказал Владимир Антонович. — За меня лучше скажут мои работы..." Или же коллеги-художники — подумала я. И обратилась к Леониду Щемелеву, не только другу Владимира Товстика, но и соседу по мастерской.

Справка "Народной воли":
Владимир Антонович Товстик родился в 1949 году в Минске.
С 1966 по 1972 гг. учился в Академии искусств Беларуси у Натана Воронова.
1973—1976 гг. — учеба в творческих мастерских Академии художеств СССР в Баку.
С 1972 года постоянный участник республиканских, всесоюзных и зарубежных выставок.
С 1978 года член Белорусского союза художников.
С 1976 года преподает в Белорусской Академии искусств, с 1996 года — профессор кафедры рисунка БАИ.
В 1994 году присуждена Государственная премия Республики Беларусь за серию живописных работ "Свет и тени".
С 1995 года — академик живописи и Вице-президент Белорусской Академии изобразительного искусства.
В 1996 году Владимиру Товстику была присуждена II премия миссии ООН в Беларуси "Хабитат-II".
Его работы находятся в крупнейших музеях Беларуси, Азербайджана, в фондах Министерства культуры Беларуси и России, в галерее "П.Брейгель" в Амстердаме, в музее "Зимели-Арт" США, а также в частных собраниях Финляндии, Германии, Словении, Швейцарии, Греции, Израиля, Польши, Голландии, США, Беларуси и России.

"Пятьдесят — сравнительно молодой возраст для художника, — говорит Леонид Дмитриевич. — Хотя для Владимира Товстика — это очень серьезный творческий этап...

Владимир Товстик из одного поколения с такими талантливыми художниками, как Николай Селещук, Владимир Савич и многие другие. Эта интересная плеяда, на мой взгляд, составляет костяк изобразительной культуры нашей республики.

Я хорошо знаю Владимира, его семью, его жизнь. И вижу, что это человек, наполненный энергией и чувством к прекрасному. Бог дал ему умение мыслить, рисовать, рассуждать по поводу увиденного. Владимир Товстик интересуется не только сегодняшним, но и завтрашним днем.

Он впитал все лучшее, что было в мировой культуре, связал это со своими представлениями о мире красивого и преподнес нам настоящие открытия.

После окончания института Владимир Товстик стажировался в Азербайджане. Оттуда приехал в Минск с хорошим багажом и сразу же проявил себя как интересный художник. Я хорошо помню его первые работы: "Подготовка к свадьбе", "В парке" и многие другие. Они были очень интересны, и художник сразу же стал пользоваться популярностью. Владимир активно выставлялся не только у нас, но и в Москве. Тогда это было очень престижно. И художников отбирали для выставок не по конъюнктурным соображениям, а по профессиональным качествам. Много тогда было и обид. Некоторые представители старшего поколения художников говорили: "А почему именно он?".

Мы участвовали вместе Владимиром во Всемирной выставке в Турции. Попасть на эту выставку очень сложно. От Беларуси было только три работы, и одна из них — Володи Товстика...

Владимир Товстик — великий труженик. Наши мастерские рядом, и я вижу, сколько времени он отдает работе. Вечером у него всегда горит свет. Володя очень предан своей профессии. Сегодня не так все просто и в мире, и в Беларуси. И несмотря на это художник находит мужество открывать для себя новые горизонты — познать красивое как суть.

Товстик — один из интереснейших художников республики. Пятьдесят лет — это возраст зрелости, та площадка, которая дает ему возможность видеть мир интересным и интересно его изображать. Сейчас Владимир работает над любопытнейшей тематикой — по-своему раскрывает артистический мир. Он смотрит на вещи с определенной тонкостью, с определенной неоклассичностью.

Я хотел бы пожелать Владимиру Товстику крепкого здоровья. Не для того, чтобы поднимать гири, а для того, чтобы иметь этот плацдарм для будущего творчества. Ведь нет ничего прекрасней в мире, чем само творчество. У человека открывается второе дыхание. Я желаю Владимиру Товстику, чтобы он действительно творил и всегда был таким, какой он есть.

Искусство требует радости, восторга, теплоты и любви. Если нет этого, художник становится на путь раздражительности, а это — сон разума, который, как известно, рождает чудовищ. Я бы хотел, чтобы у Владимира Товстика были прекрасные сны..."

Анна СОУСЬ.
Фото Евгения КОКТЫША.

Малоизвестные страницы

Удушливые стоны тамбовских крестьян,

или Химическое оружие в контексте советской истории

Часто средства массовой информации СНГ напоминают нам о том, что химическую войну в Ираке против сограждан (национального меньшинства — курдов) развязал Саддам Хуссейн. Однако подобные выверты были отмечены еще в России в 1921 году, когда известный М.Тухачевский впервые в мире применил против своих соотечественников — восставших крестьян Тамбовской губернии — отравляющие газы, в результате чего все живое села Кипец и других мирных селений данной губернии было практически уничтожено этим чудовищным химическим оружием.

Как свидетельствуют рассекреченные ныне документы той поры, для подавления восстания крестьян в Тамбовской губернии был назначен проявивший себя в советско-польской войне 1920 г. молодой и энергичный командарм М.Тухачевский. Отданный им лично оперативно-секретный приказ №116 от 12 июня 1921 года гласил: "Леса, где прячутся бандиты, очистить ядовитыми газами, чтобы облако распространилось по всему лесу, уничтожая все, что там пряталось...".

В своем распоряжении "полководец" имел более 45 тысяч бойцов, 768 пулеметов, 103 орудия, 5 бронепоездов, 21 бронеавтомобиль, 18 самолетов и — неограниченные полномочия на тот момент. Однако он решил... применить отравляющие газы, хотя мог при наличии такого огромного арсенала нейтрализовать "мятежников" неоднократно.

Впоследствии, будучи маршалом Советского Союза, Тухачевский сам стал жертвой государственного произвола: в 1937-м его расстреляли как врага народа. А ведь военачальником он (объективности ради следует сказать) был талантливым. Вот только удушливые стоны тамбовских крестьян будут вечно довлеть над его исторической фигурой, словно каменная глыба.

Александр ШУСТОВСКИЙ.
г.Борисов.

Спорт

Конкуренция в армрестлинге все сильнее

Хотя сильнейшая рукоборка Беларуси Елена Кондратова и говорит о себе: "Я не волшебник, я только учусь", аббревиатуру присвоенного ей в конце мая звания "заслуженный мастер спорта" — ЗМС — вполне можно расшифровать так: заслуженный маг спорта. Посвятив армспорту 7 из 26 лет своей жизни, с 1993 года Елена — неизменный призер всех международных соревнований, трехкратная чемпионка мира, четырехкратная чемпионка Европы, победительница всех республиканских первенств.

Кроме Кондратовой женскую сборную нашей страны представляют чемпионка мира Людмила Шестакова, чемпионка Европы Маргарита Смирнова, призер чемпионата Европы Наталья Иванова, призеры чемпионата мира Оксана Половинко и Елена Оскирко. Все эти спортсменки пришли в армрестлинг относительно недавно, но благодаря своей целеустремленности и стараниям Валерия Бабука — президента федерации армрестлинга, заслуженного тренера Республики Беларусь, главного тренера национальной сборной, — заметно прогрессируют.

Мужчинам труднее отличиться на международных соревнованиях. Столы для армспорта превращаются в бурлящее страстями многоязыкое ристалище, причем количество соперников приблизительно вдвое больше, чем у женщин-рукоборок, и в некоторых весовых категориях доходит до 30 человек.

"С каждым годом конкуренция все сильнее, — отмечает Елена Кондратова. — На проходившем с 14 по 16 мая в Речице чемпионате республики у мужчин, особенно выступивших в категории до 70 кг, была самая настоящая "рубка"!.. Удача все же улыбнулась 70-килограммовым Олегу Мацкевичу и Денису Семенидо, а также Сергею Барановскому (60 кг), Кириллу Гусалову (100 кг) и Вячеславу Шараговичу (свыше 100 кг). Все эти спортсмены стали чемпионами. Правда, титулованному рукоборцу Илье Хандрамаю на этот раз немного не повезло — 4-е место, поскольку выступал он с травмированной рукой.

Кстати, крепкими должны быть не только руки.

По свидетельству очевидцев, иногда во время мужских схваток тяжеловесы ненароком вырывают штыри для свободной руки, а сборные столы в самый ответственный момент простонапросто разваливаются, даже будучи тщательно прикрученными к полу...

Отрадно, что наших спортсменов знают далеко за пределами родины. Например, в 1997 году на чемпионате мира в Индии все семь представителей Беларуси — 4 девушки и 3 парней — в упорной борьбе завоевали призовые места, причем Елена Кондратова, Людмила Шестакова и Владимир Никольский стали обладателями наград высшей пробы.

Если армрестлинг, как это предполагается, станет олимпийским видом спорта, в нем будет кому представлять Беларусь.

Вячеслав КЛИМЕНКО.

Шкловские мотивы

Дети купают лошадей и купаются сами в небольшом озере вблизи деревни Чемоданы.

Фото IREX/ProMedia.

Продавщицы продовольственного магазина в райцентре, выстроившись гуськом, разгружают ящики с вином.

Фото IREX/ProMedia.

У цэнтры Магілёва ў чарговы раз на праезджую частку павалілася апора электраліній

У панядзелак на цэнтральнай вуліцы Магілёва павалілася апора электраліній. На шчасце, ніхто з прахожых не пацярпеў.

Апошні час жалезабетонныя слупы на Першамайскай вуліцы Магілёва падаюць рэгулярна — раз у паўгода. Першы паваліўся 25 студзеня ад таго, што разбурыўся фундамент апоры. Апошняе здарэнне, згодна з версіяй ДАІ, адбылося па віне кіроўцы тралейбуса, які нейкім чынам збіў штангамі расцяжку апоры, ад чаго слуп пераламаўся на дзве паловы. Рух тралейбусаў у бок чыгуначнага вакзала быў спынены на 2 гадзіны.

Горш за ўсё, што сёння ні ў кога няма ўпэўненасці, што гэты павалены слуп — апошні. Пусты гарадскі бюджэт не мае магчымасці замяніць апоры электраліній, што адпрацавалі свой тэрмін, якіх у Магілёве налічваецца каля трохсот.

Канстанцін УВАРАЎ, БелаПАН.

Погляд

Масавая некрафілія

З пад'езда сучаснага дома выйшаў малады тата з пяцігадовым сынам. Тата — чыста паголены, з яснымі вачыма, нібыта адмытымі ад будзённага пылу і клопатаў. Хлопчык — апрануты "як дарослы", горда трымаў галаву і потайкі пазіраў навокал — ці бачыць хто, які ён "сапраўдны мужчына". Праз хвіліну з дзвярэй выпырхнула і мама — свежы твар, пэўна, толькі-толькі быў накладзены завяршальны штрых, крануты памадай вусны, зроблены апошні рух расчоскай па валасах.

Тата паправіў на плячы куфэрак з фотаапаратам, узяў за руку сына і крочыў наперад.

— Святочны выхад? — пацікавілася я ў маладой кабеты.

— Хочам паехаць на "Нямігу" — паглядзець. Кажуць, там шмат фатаграфій, кветак, людзі ўвесь час збіраюцца, плачуць, — ахвотна, з ажыўленнем адказала яна. На прыгожым твары ззяла прамяністая ўсмешка, нібыта ад прадчування чыгосьці прыемнага.

І неяк спахмурнела неба, малюнак застыў у нерухомасці, і прыгожыя твары и адзенне падаліся нейкімі недарэчнымі.

У нас з'явілася новая "культурная кропка", куды ідуць "на экскурсію" з дзецьмі, як у парк адпачынку, каб сфатаграфавацца на фоне партрэтаў загінуўшых, на фоне чыёйсьці жалобы.

Нейкая ўсеагульная некрафілія апанавала нашыя душы. Паглядзіце, з якой цікаўнасцю, з якой прагай відовішчаў бягуць нашыя дзеці, калі недзе чуюцца гукі пахавальнага маршу. З якім ажыўленнем у транспарце, у чэргах, ля дамоў абмяркоўваюць жудасныя здарэнні. З якой ахвотай чытаюць газеты крымінальна-крывавага зместу.

І не трэба ні культурных, ні палітычных падзей: смерць — самая цікавая для многіх тэма, якая стварае ілюзію паўнаты жыцця. Плявузганне слоў замяняе думкі і пачуцці. Не трэба думаць, і галоўнае — спачуваць.

Ледзяніць душу думка — па нейкім касмічным законе, магчыма, па законе захавання энергіі, ніякі попыт не застаецца без прапановы. Пакуль мы будзем прагнуць крывавых відовішчаў — яны будуць здарацца.

Аляксандра БАТУРЫНА.

Пытанні, датычныя ўмоў закрыцця Чарнобыльскай АЭС, будуць абмяркоўвацца падчас маючага адбыцца візіту ў Кіеў канцлера ФРГ Г.Шродэра

Пытанні, датычныя тэрмінаў закрыцця Чарнобыльскай АЭС і прадастаўлення Украіне крэдытаў на дабудову двух блокаў на Хмяльніцкай і Ровенскай атамных электрастанцыях, будуць абмяркоўвацца 8—9 ліпеня падчас візіту ў Кіеў канцлера ФРГ Герхарда Шродэра.

Як паведаміла агенцтва УНІАН, на мінулым тыдні парламент Германіі выказаўся супраць прадастаўлення Украіне фінансавай дапамогі для завяршэння будаўніцтва двух атамных блокаў, а таксама рэкамендаваў Еўрапейскаму банку рэканструкцыі і развіцця (ЕБРР) адкласці рашэнне аб выдзяленні крэдыту ў памеры каля 1 млрд. долараў ЗША. Украіна ж настойвае на выдзяленні крэдыту, неабходнага ёй для двух новых рэактараў, што дазволіла б кампенсаваць энергетычныя страты ад закрыцця Чарнобыльскай АЭС.

Чакаецца, што спрэчныя моманты будуць узгоднены бакамі падчас маючага адбыцца візіту ў Кіеў канцлера ФРГ.

БелаПАН—УНІАН.

Памяць

Петрусёва "галгофа"

Бяда прыйшла неспадзявана. Над вёскай пачынаў ужо згушчацца шэры змрок кароткага снежаньскага дня, калі ля двара нашай суседкі Юлі Балвановіч, салдацкай удавы, спыніліся двое конных немцаў. Спешыўшыся і накінуўшы павады на плот, яны пайшлі ў хату, мусіць, не ведаючы, што вёска з восені 42-га года лічылася "партызанскай" і лясныя салдаты наведвалі яе ледзь не кожную ноч. Убачыўшы праз акно тых немцаў, маці сказала з трывогай у голасе:

— Ой, чуе маё сэрца — не мінаваць бяды. І якое ліха прыгнала сюды гэтых немцаў, раніцою ж па вуліцы хадзілі партызаны, яны недзе тут.

Матчына прадбачанне збылося. Ці то цётка Юля напомніла немцам пра тое самае, аб чым гаварыла маці, ці самі яны адчулі, што трапілі ў пастку, бо хуценька ўскочылі на варанных і паехалі назад, у свой гарнізон, што з восені 43-га года атабарыўся ў вёсцы Вясея, ля шашы-"варшаўкі", да яе ад нашай — дзевяць кіламетраў.

А паколькі дарога праходзіла паўз лес, немцы, не даехаўшы да яго, збочылі на балоціну — у абход. Коні на лёдзе пачалі коўзацца, верхавыя спешыліся і павялі іх за павады. І тут жа з недалёкага лесу загрукацелі аўтаматы ППШ, вінтовачныя стрэлы. А праз некалькі хвілін па вёсцы разнеслася трывожная вестка: "Немцаў партызаны пабілі, а коні пабеглі далей". Ведаючы, як акупанты помсцяць за смерць сваіх салдат, вяскоўцы на досвітку наступнага дня з дзецьмі выбраліся ў лес. Засталіся старыя і нямоглыя. Бацька наш наказаў маці заставацца ў хаце, а нас, пецярых хлапчукоў і дзяўчынку-малалетку, паклікаў за сабою ў лес. Памятаю, як ён ацэньваў "подзвіг" партызан, што ля вёскі пабілі двух неасцярожных немцаў: "Яны ж маглі іх жывымі ўзяць, разам з конмі ля Юлінага двара — і ніхто б у гарнізоне не ведаў, куды яны падзеліся. Дык усчалі страляніну, хоць бы коней забралі". Яшчэ гаварыў бацька пра ваўка, які, калі яго логава знаходзіцца паблізу вёскі, авечку там не зарэжа. Гэтага правіла, між іншым, партызаны з год прытрымліваліся — не чапалі немцаў, калі тыя не раз днём прыязджалі ў вёску. Рэйкі на чыгунцы ірвалі, міны на шашы закладвалі, а ля вёскі зброю не прымянялі, што было выгадна і ім, і жыхарам, якія кармілі партызан, давалі прытулак для адпачынку. І раптам — такі "збой".

Назаўтра немцы з Вясеі на чатырох павозках прыехалі шукаць загінуўшых салдат, не ведаючы, што партызаны іх трупы апусцілі ў палонку ў рэчку Слівянку, якая працякае па той балоціне.

Паставіўшы на загуменнях кулямёты, немцы пайшлі па хатах і задавалі адно пытанне: хто ведае, дзе загінулі іх салдаты, пакажыце месца бою. Бабулі і дзядкі, што засталіся дома, дрыжачымі галасамі адказвалі: "Не ведаем, паночкі. Чулі стральбу за вёскай". Адзін немец зайшоў у нашу хату і праз перакладчыка задаў маці тое ж пытанне. Яна развяла рукамі — маўляў, нічога вам не скажу, бо не ведаю. Немец праз перакладчыка адказаў: "Калі ніхто ў вёсцы не пакажа тое месца, яна будзе спалена". І абодва выйшлі. А насупраць нашай хаты стаяў ля сваёй брамкі сусед, Пятрусь Кунцэвіч, мужчына ў гадах, недзе пад пяцьдзесят яму было. Акупантаў у размовах з вяскоўцамі ён ацэньваў па-свойму: маўляў, калі іх не будзеш чапаць, то і яны зла не зробяць, ён немца ведае з той, першай сусветнай вайны. Гэтая наіўная даверлівасць да акупантаў і падвяла яго на "галгофу". Немцы загадалі Петрусю следаваць за імі — каб паказаў месца бою. Маці наша чула, як ён гаварыў ім: "Я ўсё, пан, пакажу".

Але што можна было адшукаць на заросшай пажухлай асакой балоціне? Хіба толькі паказаць узлесак, адкуль партызаны вялі агонь, не болей. Таму развязка наступіла хутка. Немцы вырашылі адыграцца на гэтым абутым у лапці, прыгнутым нялёгкім жыццём селяніне, усклаўшым на сябе выратавальны для вёскі крыж. Цесакомштыком яму перабілі руку, а затым стрэлам у патыліцу забілі, аблілі бензінам і запалілі.

Ніколі не забуду, як позна вечарам труп Петруся яго сын Мікола прывёз на падводзе і з вясковымі мужчынамі ўнёс у хату. Абгарэлы, з разварочаным разрыўной куляй тварам, труп нябожчыка ўнушаў жах кожнаму, хто заходзіў паглядзець на яго. Пасля такога відовішча вяскоўцы яшчэ з тыдзень хадзілі на дзень у лес — баяліся вяртання акупантаў і новых караў, бо ў памяці кожнага была трагедыя суседняй, за лесам, вёскі Падлошыца. Калі насупраць яе, узбоч шашы-"варшаўкі", партызаны з брыгады Ваўпшасава ноччу спілавалі штук дзесяць тэлеграфных слупоў, карнікі са Слуцка вывелі на вуліцу семярых дзядуляў ва ўзросце ад 67 да 83 гадоў і расстралялі. Астатніх жыхароў не паспелі — яны загадзя пахаваліся хто дзе змог і ацалелі.

Але паўторнага візіту акупантаў у нашу вёску не паследавала. Толькі праз месяц надвячоркам на санях завіталі чацвёра паліцаяў са Слуцка. Яны ўзялі ў заложнікі чацвярых вясковых хлопцаў 16—17-гадовага ўзросту, завялі ў адну з хат і павялі размову, дзе іх будуць расстрэльваць. Гаспадыня пачула і ўзмалілася: "Хлопчыкі, не трэба, яны ж дзеці, ні ў чым не вінаватыя!". Адзін з нягоднікаў, адвёўшы жанчыну ў сенцы, шапнуў на вуха: "Дурніца, няхай мацяркі хлопцаў нясуць па бутэльцы самагону — усіх адразу адпусцім". Што і было зроблена. Аднесла паўлітэрку "сівухі" і наша маці, бо ў заложнікі трапіў і мой старэйшы брат Тоня. Паліцаі неўзабаве паехалі назад. І хоць іх шлях пралягаў паўз той самы лес, адкуль партызаны вялі агонь па прыблудных немцах, ні адзін з лясных салдат не адважыўся перахапіць вандроўную п'яную чацвёрку.

Мая бабуля на другі дзень, калі да яе ў хату зайшлі двое партызан і пачалі шукаць самагонку, кінула ім у твар тое, што набалела: "Бабам пад спадніцы заглядваць, каб што сцібрыць, вы смелыя, а як чацвёра паліцманаў нашых хлапчукоў заарыштавалі і хацелі пастраляць, дык вы па кустах хаваліся! Не дам самагонкі — і не шукайце". Дакор бабулін быў заслужаны: напрыканцы, калі яна вярталася пад вечар са Слуцка, ля лесу яе спыніў партызан і выцягнуў з-за пазухі прыхаваную бабуляй торбачку з двумя шклянкамі купленай на базары солі — вострадэфіцытнага ў вайну прадукта...

Яшчэ паўгода вёску трэслі ўсе, хто меў пры сабе зброю. Днём наязджалі немцы, паліцаі, смуглатварыя, у доўгіх шынялях, мадзьяры, нахабныя ўласаўцы з нашыўкамі "РОА" на рукавах нямецкіх мундзіраў — іх вяскоўцы пазнавалі па адборным маце-перамаце ў гамонцы, і кожны трос хату запужанага селяніна, браў усё што хацеў. А ноччу стукалі ў дзверы партызаны, зайшоўшы ў хату моўчкі пачыналі шныраць па кутках, у запечку, у зацемку сенцаў і кладоўкі. І калі ў канцы чэрвеня 44-га года вярнулася нарэшце Чырвоная Армія, вёска ўздыхнула з палёгкай. Памятаю, як маці, перахрысціўшыся на абразы на покуці, сказала са слязьмі на вачах: "Слава табе, Госпадзе, што паслаў нам збаўленне..."

Міхась ТЫЧЫНА.
г.Слуцк.

Четверг, 24 июня

БТ

06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.00 Новости.
08.15 "Сегодня с вами..." Начальник объединения "Охрана" при МВД Республики Беларусь Александр Щурко.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.10 Королевская охота.
09.40 Мультфильмы.
10.05 "Все мы родом из детства". IV Всебелорусский телефестиваль юных талантов. Минская область. Ч. 3-я.
11.10 Новые имена.
11.20 Телесериал "Верность любви" (Италия).
11.55 Киноочерк "Подводный поиск".
12.05 Наш край. "Из истории белорусской экономики".
12.25 "А музыка звучит..."
13.10 Дневной сеанс. Приключенческий фильм "Зверобой". 1-я с.
14.25 Сущность. Духовный путь Пушкина.
15.10 Сериал для детей "Боишься ли ты темноты?" (Канада).
15.35 Мультфильм.
15.50 Д/ф "После Победы". 2-я с. "Под свастикой".
16.30 Сельчане. Витебская область.
17.15 "Макаенка, 9".
17.40 Киноочерк "Степь".
17.48 "Усадьба".
18.15 Телесериал "Верность любви" (Италия).
18.50 Новые имена.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", юмористическая рубрика "Отбой".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.55 Телебарометр. Прогноз погоды.
22.15 Х/ф "Долгие версты войны" ("Беларусьфильм"). 3-я с.
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.30 Программа для молодежи "Крок".
00.10 Музыкально-развлекательная программа "Акколада".
00.35 Мультфильм для взрослых.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.10 Новости.
08.15 Сериал "Во имя любви".
09.15 Человек и закон.
10.05 Клуб путешественников.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Сериал "Гарри — снежный человек".
14.45 "Волшебный мир, или Синема".
15.00 Улица Сезам.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Сериал "Во имя любви".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 "Чтобы помнили..."
18.45 Сериал "Зимняя вишня".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40 Однако.
20.50 Детектив "Черная вуаль".
22.40 "Собрание заблуждений".

РТР

06.00 Доброе утро, Россия!
06.20 "У всех на устах".
06.45 "Программа передач".
08.15 "Дежурная часть".
08.45 "Товары — почтой".
09.10 Сериал "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.50 Вести.
15.25 Сериал "Первые поцелуи".
16.30 Башня.
17.00 "Гомеопатия и здоровье".
17.05 "Нивея": секреты красоты.
17.10 Х/ф "Любить".
18.30 Сериал "Да, господин министр!".
19.40 Подробности.
19.55 "Два рояля".
20.45 Детектив "Фуфель".
22.40 "Слушается дело".
23.35 "Дежурная часть".
00.20 "Диалоги о рыбалке".
00.50 "Магазин на диване".

КУЛЬТУРА

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.25 "Ноу-хау".
07.40 Д/ф "Тихая обитель", "Это я — Константин Камбегов".
08.30 "Треугольная сфера Александра Рукавишникова".
09.05 Х/ф "Чудаки".
10.20 Концерт ОРНИ.
11.00 "Театр моей памяти".
11.40 После новостей...
12.00 "Раскаявшийся Волк" и другие народные сказки.
12.35 "Людмила Зыкина. Разговор по душам".
13.05 Сонеты Шекспира.
13.45 "Осенние портреты".
14.10 "Живое дерево ремесел".
14.20 "Музыкальная история".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Сериал "Аляска Кид".
16.25 "Рисунки А.С.Пушкина".
16.45 Музыкальный антракт.
17.00 Широкий формат.
17.40 "Джотто".
18.05 "Российский курьер".
18.45 "Время музыки".
19.10 "Чудо-сказка".
19.50 Д/ф "Бомба".
20.45 После новостей...
21.05 Х/ф "Чудаки".
22.20 "Видеопоэзия".
22.30 "Джазофрения".

НТВ

06.00, 07.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сегодня утром.
06.10, 07.15 Спорт.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45 Сегоднячко.
06.35 Мультфильм.
06.45 Карданный вал.
06.50 Впрок.
07.25 Криминал.
07.35 Большие деньги.
08.10 Сериал "Любовь и тайны Сансет Бич".
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.20 Х/ф "Скромница".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Тени исчезают в полдень".
13.30 Сериал "Детектив Нэш Бриджес".
14.20 Сегоднячко.
15.30 Сериал "Возвращение в Брайдсхед".
16.30 Впрок.
16.55 Сериал "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Боевик "Шестой".
20.35 Профессия — репортер.
21.45 Сериал "Детектив Нэш Бриджес".
22.40 Сегоднячко.
23.20 Сегодня в полночь.
23.50 Теннис. Уимблдон. Обзор дня.

TV-6

14.00, 17.00 ТСН-6.
14.10, 00.25 "Знак качества".
14.20, 22.25 Телемагазин в Минске.
14.40 Сериал "Дикая Роза".
15.30 Сериал "Готовы или нет".
16.00 ДИСК-канал.
16.30 "В мире людей".
17.20, 21.50 Дорожный патруль.
17.30, 00.35 Сериал "Грейс в огне II".
17.55 "Династия II. Семья Колби".
19.00 "Новости дня".
19.30 "О.С.П.-студия".
20.25 "В мире людей".
20.55 Сериал "Вавилон 5".
22.00 Шесть новостей дня.
22.10 Те Кто.
23.00 Гала-концерт на Манежной площади.

8-й канал

18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Мультфильм "Гаркулы".
20.00 Новости "К-видео" (информация о фильмах, прошедших классификацию Госрегистра).
20.30 Вечарніца.
20.45 Сериал "Секретные материалы".
21.45 Отбой.
22.00 "Принц из Нью-Йорка".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае.
Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №834